

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 153

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

53 tomas

2010 m. birželio 18 d.

Turinys

I Įstatymo galią turintys teisės aktai

DIREKTYVOS

- ★ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinant gaminį ir apie jį pateikiant standartinę informaciją ⁽¹⁾ 1
- ★ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo 13

Kaina: 3 EUR

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2010/30/ES

2010 m. gegužės 19 d.

dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinant gaminių ir apie jį pateikiant standartinę informaciją**(nauja redakcija)****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) 1992 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 92/75/EEB dėl buitinių prietaisų energijos ir kitų išteklių suvartojimo parodymo ženklinant gaminių bei pateikiant standartinę informaciją apie gaminių ⁽³⁾ buvo iš esmės keičiama ⁽⁴⁾. Kadangi šią direktyvą reikia keisti dar kartą, siekiant aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija.

- (2) Direktyva 92/75/EEB taikoma tik buitiniams prietaisams. 2008 m. liepos 16 d. Komisijos komunikatas dėl tvaraus vartojimo bei gamybos ir tvarios pramonės politikos veiksmų plano parodė, kad į Direktyvos 92/75/EEB taikymo sritį įtraukus su energija susijusius gaminius, kuriuos naudojant daroma didelė tiesioginė arba netiesioginė įtaka energijos vartojimui, būtų galima sustiprinti potencialią galiojančių teisinių priemonių sąveiką, ypač su 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatančia ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą ⁽⁵⁾. Ši direktyva neturėtų trukdyti taikyti Direktyvą 2009/125/EB. Kartu su minėtąja direktyva ir kitais Sąjungos dokumentais ši direktyva yra platesnės teisinės sistemos dalis, todėl, laikantis visuotinio požiūrio, ją įgyvendinant bus taip pat sutaupyta daugiau energijos bei sumažintas poveikis aplinkai.

- (3) 2007 m. kovo 8–9 d. Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės išvadose buvo pabrėžtas poreikis padidinti energijos vartojimo efektyvumą Sąjungoje, kad būtų pasiektas tikslas – sutaupyti 20 % Sąjungos suvartojamos energijos iki 2020 m., nustatyti atsinaujinančiųjų energijos išteklių vystymo ES mastu ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslai ir buvo paraginta visapusiškai ir greitai įgyvendinti veiksmus prioritetinėse srityse, nurodytose 2006 m. spalio 19 d. Komisijos komunikate „Efektyvus energijos vartojimo veiksmų planas: išnaudoti potencialą“. Veiksmų plane pabrėžiamos milžiniškos energijos taupymo galimybės gaminių srityje.

- (4) Su energija susijusių gaminių energijos vartojimo efektyvumo didinimas suteikiant vartotojams informaciją, kad jie galėtų pasirinkti gaminius, yra naudingas visai ES ekonomikai.

⁽¹⁾ OL C 228, 2009 9 22, p. 90.

⁽²⁾ 2009 m. gegužės 5 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2010 m. balandžio 14 d. Tarybos pozicija pirmojo svarstymo metu (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2010 m. gegužės 18 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL L 297, 1992 10 13, p. 16.

⁽⁴⁾ Žr. I priedo A dalį.

⁽⁵⁾ OL L 285, 2009 10 31, p. 10.

- (5) Tikslios, svarbios ir lygintinos informacijos apie su energija susijusių gaminių konkretų energijos suvartojimą teikimas turėtų daryti įtaką galutiniams naudotojams pasirenkant gaminius, kurie suvartoja arba kuriuos naudojant netiesiogiai suvartojama mažiau energijos ir kitų svarbių išteklių, ir tuo pačiu skatinti gamintojus imtis veiksmų, kad jų gaminiai suvartotų mažiau energijos ir kitų svarbių išteklių. Be to, taip netiesiogiai turėtų būti skatinamas šių gaminių efektyvus naudojimas siekiant ES tikslo 20 % sumažinti energijos vartojimą. Neturint šios informacijos, vien tik rinkos veiksniais nebus skatinamas šių gaminių racionalus energijos ir kitų svarbių išteklių naudojimas.
- (6) Turėtų būti priminta, kad galioja Sąjungos ir nacionalinės teisės aktai, kurie vartotojams suteikia tam tikrų teisių, susijusių su įsigytais gaminiais, įskaitant kompensavimą arba gaminių pakeitimą.
- (7) Komisija turėtų pateikti prioritetinių su energija susijusių gaminių sąrašą, kuris galėtų būti priimtas kaip deleguotas teisės aktas pagal šią direktyvą. Toks sąrašas galėtų būti įtrauktas į Direktyvoje 2009/125/EB nurodytą darbo planą.
- (8) Informacija daro labai didelę įtaką rinkos veiksniams, ir todėl būtina įvesti to paties tipo gaminių vienodą ženklinimą, kad potencialūs pirkėjai gautų papildomą standartizuotą informaciją apie šių gaminių su energija susijusias išlaidas ir kitų svarbių išteklių naudojimą, ir būtų imamasi priemonių užtikrinti, kad potencialūs galutiniai naudotojai, nematantys demonstruojamo gaminio ir negalintys matyti etiketės, taip pat gautų šią informaciją. Kad būtų veiksminga ir sėkminga, etiketė turėtų būti lengvai suprantama galutiniams naudotojams, paprasta ir glausta. Dėl to esamas etiketės formatas turėtų būti išsaugotas kaip pagrindas informuoti galutinius naudotojus apie gaminių energijos vartojimo efektyvumą. Informacija apie gaminių suvartojamą energiją ir kita informacija turi būti nustatyta pagal vienodus standartus ir vienus metodus.
- (9) Kaip nurodyta Komisijos poveikio įvertinimo ataskaitoje, pridėjo prie Komisijos pasiūlymo dėl šios direktyvos, suvartojamos energijos ženklinimo sistema kaip pavyzdžiu naudojama įvairiose pasaulio šalyse.
- (10) Valstybės narės turėtų reguliariai stebėti, kaip laikomasi šios direktyvos reikalavimų ir įtraukti atitinkamą informaciją į ataskaitą, kurią jos pagal šią direktyvą privalo pateikti Komisijai kas ketverius metus, ypač susijusią su tiekėjų ir prekyautojų pareigomis.
- (11) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008, nustatančiame su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ⁽¹⁾, išdėstytos bendros nuostatos dėl rinkos priežiūros, susijusios su gaminių prekyba. Siekiant įgyvendinti jo tikslus, šioje direktyvoje išdėstomos išsamesnės nuostatos šiuo klausimu. Tos nuostatos atitinka Reglamentą (EB) Nr. 765/2008.
- (12) Taikant visiškai savanorišką sistemą tik nedaugelis gaminių būtų ženklinami, arba standartiniai duomenys būtų pateikiami tik apie nedaugelį gaminių, todėl gali kilti pavojus, kad kai kurie galutiniai naudotojai bus suklaidinti arba net klaidingai informuoti. Ši sistema turėtų užtikrinti, kad visų atitinkamų gaminių etiketėje ir standartinėse gaminių vardinių parametrų lentelėse būtų nurodyta, kiek suvartojama energijos ir kitų svarbių išteklių.
- (13) Naudojant su energija susijusius gaminius daroma tiesioginė arba netiesioginė įtaka suvartojamam įvairių rūšių energijos, iš kurių elektros energija ir dujos yra svarbiausios, kiekiui. Todėl ši direktyva turėtų apimti su energija susijusius gaminius, turinčius tiesioginės ar netiesioginės įtakos suvartojamam bet kurios rūšies energijos kiekiui jų naudojimo metu.
- (14) Kai pateikiant informaciją etiketėje galima paskatinti galutinius naudotojus pirkti efektyvesnius gaminius, deleguotas teisės aktas turėtų būti taikomas tiems su energija susijusiems gaminiams, kuriuos naudojant daroma didelė tiesioginė ar netiesioginė įtaka energijos arba, kai tinka, svarbių išteklių suvartojimui ir kurių efektyvumas gali būti pakankamai pagerintas.
- (15) Siekiant, kad būtų įvykdyti su klimato kaita ir energetiniu saugumu susiję Sąjungos tikslai, ir atsižvelgiant į tai, kad tikimasi, jog bendras gaminių suvartojamos energijos kiekis toliau didės ilgalaikėje perspektyvoje, pagal šią direktyvą priimtuose deleguotuose teisės aktuose prirėkus taip pat galėtų būti nustatyta etiketėje pabrėžti didelį gaminio suvartojamos energijos kiekį.
- (16) Kai kurios valstybės narės taiko viešųjų pirkimų politiką, pagal kurią reikalaujama, kad perkančiosios organizacijos pirktų energiją taupančius gaminius. Be to, kai kurios valstybės narės taiko paskatas energiją taupantiems gaminiams. Nustatydamos, ar gaminiai atitinka viešųjų pirkimų arba paskatų reikalavimus, valstybės narės gali taikyti labai skirtingus kriterijus. Pagal šios direktyvos deleguotus teisės aktus nustačius konkrečių gaminių veiksmingumo klases arba lygius, būtų galima sumažinti viešųjų pirkimų ir paskatų skirtumus ir paskatinti naudoti daugiau energiją taupančių gaminių.

⁽¹⁾ OL L 218, 2008 8 13, p. 30.

- (17) Paskatos, kurias valstybės narės gali taikyti remdamos energiją taupančius gaminius, galėtų būti laikomos valstybės pagalba. Ši direktyva nedaro poveikio jokių valstybės pagalbos procedūrų, kurių dėl tokių paskatų ateityje gali būti imamasi pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 ir 108 straipsnius, rezultatams ir ji neturėtų būti taikoma mokesčiams bei fiskaliniam klausimams. Valstybės narės gali pačios nuspręsti, koks turėtų būti tokių paskatų pobūdis.
- (18) Energiją taupančių gaminių rėmimas pasitelkus ženklinimą, viešuosius pirkimus ir paskatas neturėtų daryti neigiamo poveikio bendram jų aplinkosaugos veiksmingumui ir tokių gaminių veikimui.
- (19) Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus priimti deleguotus teisės aktus pagal SESV 290 straipsnį dėl su energija susijusių gaminių naudojimo metu suvartojamos energijos ir kitų svarbių išteklių nurodymo ženklinant gaminį ir apie jį pateikiant standartinę informaciją. Ypač svarbu, kad Komisija atitinkamai konsultuotųsi parengiamųjų darbų metu, įskaitant ekspertų lygiu.
- (20) Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų reguliariai pateikti pagal šią direktyvą valstybių narių pateiktų ataskaitų apie vykdymo užtikrinimo veiklą ir laikymosi lygį santrauką, apimančią ES ir kiekvieną valstybę narę atskirai.
- (21) Komisija turėtų būti atsakinga už ženklinimo klasifikacijos pritaikymą, siekdama kad ji būtų nuspėjama pramonei ir suprantama vartotojams.
- (22) Atsižvelgiant į atitinkamą gaminį, technologinę pažangą ir papildomo didelio energijos taupymo galimybes, gali reikėti labiau diferencijuoti gaminius taip pagrindžiant klasifikavimo peržiūrą. Tokia peržiūra visų pirma turėtų apimti galimybę pakeisti skalę. Ši peržiūra turėtų būti atliekama kuo greičiau tų gaminių atveju, kurie dėl jų labai novatoriškų savybių gali būti itin svarbūs energijos vartojimo efektyvumui.
- (23) Kai Komisija peržiūrės padarytą pažangą ir 2012 m. pateiks ataskaitą dėl Tvaraus vartojimo bei gamybos ir tvarios pramonės politikos veiksmų plano, ji visų pirma analizuos, ar reikia tolesnių veiksmų gaminių aplinkosauginiam veiksmingumui ir energijos vartojimo efektyvumui gerinti, įskaitant, *inter alia*, galimybę suteikti vartotojams informaciją apie gaminių išskiriamą anglies junginių kiekį arba gaminių poveikį aplinkai jų gyvavimo ciklo metu.
- (24) Pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo Direktyvos 92/75/EEB. Pareiga perkelti iš esmės nepakeistas nuostatas kyla iš Direktyvos 92/75/EEB.
- (25) Įgyvendindamos šios direktyvos nuostatas, valstybės narės turėtų stengtis susilaikyti nuo priemonių, kuriomis galėtų būti nustatytos biurokratinės arba sunkiai įgykdomos pareigos atitinkamiems rinkos dalyviams, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms.
- (26) Ši direktyva neturėtų pažeisti valstybių narių pareigų, susijusių su Direktyvos 92/75/EEB perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo pradžios terminais.
- (27) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁾ 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Sąjungos interesų labui parengti lenteles, kurios kuo geriau iliustruotų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitikimą, ir viešai jas paskelbti.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šia direktyva nustatoma sistema, kurios paskirtis – suderinti nacionalines priemones, susijusias su informacija galutiniams naudotojams, ypač ženklinant ir pateikiant standartinę informaciją apie gaminį, taip pat susijusias su energijos naudojimu ir, prireikus, kitų svarbių išteklių suvartojimu gaminio naudojimo metu, ir papildoma informacija apie su energija susijusius gaminius, taip suteikiant galutiniams naudotojams galimybę pasirinkti efektyvesnius gaminius.

2. Ši direktyva taikoma su energija susijusiems gaminiams, kuriuos naudojant daroma didelė tiesioginė ar netiesioginė įtaka energijos ir, kai tinka, kitų svarbių išteklių suvartojimui.

3. Ši direktyva netaikoma:

a) naudotiems gaminiams;

b) jokioms keleivinio ar krovininio transporto priemonėms;

c) duomenų lentelei ar lygiareikšmei prie gaminių saugumo tikslais pritvirtintai informacijai.

⁽¹⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje:

- a) su energija susijęs gaminyš arba gaminyš – bet kokia prekė, kurią naudojant daroma įtaka energijos vartojimui ir kuri pateikiama į rinką ir (arba) pradedama naudoti Sąjungoje, įskaitant ir dalis, kurios skirtos įmontuoti į su energija susijusius gaminius, kuriems taikoma ši direktyva, ir kurios teikiamos į rinką ir (arba) galutinių naudotojų pradedamos naudoti kaip atskiros dalys ir kurių aplinkosaugos veiksmingumą galima įvertinti atskirai;
- b) vardinių parametrų lentelė – standartinė su gaminiu susijusios informacijos lentelė;
- c) kiti svarbūs ištekliai – vanduo, cheminės medžiagos ar bet kurios kitos medžiagos, kurias gaminyš vartoja įprastinėmis naudojimo sąlygomis;
- d) papildoma informacija – kita informacija apie gaminio veikimą ir savybes, kuri susijusi su energijos ar kitų svarbių išteklių suvartojimu ar padeda įvertinti šį suvartojimą, grindžiamą išmatuojamais duomenimis;
- e) tiesioginė įtaka – gaminių, kurie faktiškai vartoja energiją jų naudojimo metu, įtaka;
- f) netiesioginė įtaka – gaminių, kurie nevartoja energijos, bet prisideda prie energijos taupymo jų naudojimo metu, įtaka;
- g) prekyautojas – mažmenininkas ar kitas asmuo, galutiniams naudotojams parduodantis, nuomojantis, siūlantis pirkti išsimokėtinai ar demonstruojantis gaminius;
- h) tiekėjas – gamintojas, ar jo įgaliotasis atstovas Sąjungoje arba importuotojas, kuris gaminių pateikia į Sąjungos rinką arba pradeda jį naudoti joje. Jei jų nėra, bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, pateikiantis į rinką gaminius, kuriems taikoma ši direktyva, arba pradedantis juos naudoti, laikomas tiekėju;
- i) pateikimas į rinką – gaminio pateikimas Sąjungos rinkai pirmą kartą siekiant jį platinti arba naudoti Sąjungoje nesvarbu, ar už atlygį, ar nemokamai ir neatsižvelgiant į pardavimo būdą;
- j) pradėjimas naudoti – gaminio panaudojimas pagal paskirtį pirmą kartą Sąjungoje;

- k) neleistinas etiketės naudojimas – etiketės naudojimas kitų, nei valstybių narių valdžios institucijos arba ES institucijos, subjektų būdu, kuris nenumatytas šioje direktyvoje arba deleguotame teisės akte.

3 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) visi jų teritorijoje įsisteigę tiekėjai ir prekyautojai vykdytų 5 ir 6 straipsniuose nustatytas pareigas;
 - b) gaminius, kuriems taikoma ši direktyva, būtų draudžiama ženklinti kitomis etiketėmis, ženklais, simboliais ar užrašais, neatitinkančiais šios direktyvos ir atitinkamų deleguotų teisės aktų, jei dėl to galutiniai naudotojai gali būti klaidinami dėl gaminių naudojimo metu suvartojamos energijos arba, kai tinka, kitų svarbių išteklių;
 - c) diegiant etikečių ir vardinių parametrų lentelių apie energijos suvartojimą arba taupymą sistemą būtų vykdomos švietimo ir informacinių reklamų kampanijos, propaguojančios energijos vartojimo efektyvumą ir skatinančios galutinius naudotojus atsakingiau naudoti energiją;
 - d) būtų imtasi atitinkamų priemonių skatinti už šios direktyvos įgyvendinimą atsakingas atitinkamas nacionalinės ar regioninės valdžios institucijas bendradarbiauti tarpusavyje ir teikti viena kitai ir Komisijai informaciją, kad šią direktyvą būtų lengviau taikyti. Administracinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija turi būti vykdomas kuo daugiau naudojantis elektroninėmis ryšio priemonėmis, turi būti ekonomiškai efektyvus ir gali būti remiamas pagal atitinkamas ES programas. Taip bendradarbiaujant prireikus turi būti užtikrintas šios procedūros metu perduodamos neskelbtinos informacijos tvarkymo saugumas, konfidencialumas ir jos apsauga. Komisija imasi atitinkamų priemonių, kad skatintų ir remtų šiame punkte minimą valstybių narių bendradarbiavimą.
2. Jeigu valstybė narė nustato, kad gaminyš neatitinka visų atitinkamų šios direktyvos ir deleguotų teisės aktų reikalavimų, taikomų etiketėms ir vardinių parametrų lentelėms, tiekėjas įpareigojamas užtikrinti, kad gaminyš atitiktų tiems reikalavimams valstybės narės nustatytais veiksmingomis ir proporcingomis sąlygomis.

Jei yra pakankamai įrodymų, kad gaminyš gali neatitikti reikalavimų, atitinkama valstybė narė imasi būtinų prevencinių priemonių ir priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad gaminyš atitiktų reikalavimus per tiksliai nustatytą terminą, atsižvelgiant į daromą žalą.

Jeigu gaminys ir toliau neatitinka reikalavimų, atitinkama valstybė narė priima sprendimą nustatyti apribojimus ar uždrausti šį gaminį teikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti, arba užtikrina, kad jis būtų pašalintas iš rinkos. Jei gaminys pašalinamas iš rinkos arba uždraudžiama jį pateikti į rinką, apie tai nedelsiant informuojama Komisija ir kitos valstybės narės.

3. Kas ketveri metai valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje, be kita ko, išsamiai nurodo įgyvendinimo kontrolės priemonės ir atitikties lygį jų teritorijose.

Nustatydama gaires, Komisija gali nurodyti šių ataskaitų bendro turinio detales.

4. Komisija reguliariai pateikia tų ataskaitų santrauką Europos Parlamentui ir Tarybai informuoti.

4 straipsnis

Reikalavimai informacijos pateikimui

Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) galutinių naudotojų dėmesys į informaciją apie elektros energijos, kitų energijos rūšių bei prireikus kitų svarbių išteklių suvartojimą gaminių naudojimo metu ir į papildomą informaciją būtų atkreipiamas, vadovaujantis pagal šią direktyvą deleguotais teisės aktais vardinių parametrų lentelėse ir etiketėse, susijusiose su parduoti, nuomoti, pirkti išsimokėtinai ar galutiniams naudotojams demonstruoti tiesiogiai arba netiesiogiai bet kokiais nuotolinės prekybos būdais, įskaitant internetą, siūlomais gaminiiais;
- b) apie integruotus arba įmontuotus gaminius a punkte nurodyta informacija būtų pateikiama tik tuomet, kai to reikalaujama taikytiname deleguotame teisės akte;
- c) konkretaus su energija susijusių gaminių, kuriems taikomas pagal šią direktyvą priimtas deleguotas teisės aktas, modelio reklamoje, kai pateikiama su energija arba su kaina susijusi informacija, nurodoma gaminio energijos vartojimo efektyvumo klasė;
- d) su energija susijusių gaminių techninėje reklaminėje medžiagoje, kurioje aprašomi konkretūs techniniai gaminio parametrai, visų pirma techniniuose vadovuose ir gamintojo brošiūrose neatsižvelgiant į tai, ar jos būtų atspausdintos, ar pateiktos internete, galutiniams naudotojams suteikiama būtina informacija apie energijos suvartojimą arba nurodoma gaminio energijos vartojimo efektyvumo klasė.

5 straipsnis

Tiekėjų pareigos

Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) tiekėjai, teikiantys į rinką arba pradedantys naudoti gaminius, kuriems taikomas deleguotas teisės aktas, laikydamiesi šios direktyvos ir deleguoto teisės akto pateiktų etiketę ir vardinių parametrų lentelę;
- b) tiekėjai parengtų pakankamai išsamią techninę dokumentaciją, kuria remiantis būtų galima įvertinti etiketėje ir vardinių parametrų lentelėje pateiktos informacijos tikslumą. Ta techninė dokumentacija apima:

i) bendrą gaminio aprašymą;

ii) prireikus, konstrukcijos skaičiavimų rezultatus;

iii) bandymų ataskaitas, jeigu jos yra parengtos, įskaitant ir tas, kurias parengė kituose Sąjungos teisės aktuose apibrėžtos atitinkamos notifikuotosios įstaigos;

iv) kai reikšmės naudojamos panašioms modeliams – nuorodas, pagal kurias būtų galima nustatyti tuos modelius.

Šiuo tikslu tiekėjai gali naudotis dokumentacija, kuri jau buvo parengta vadovaujantis reikalavimais, nustatytais atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose.

- c) tiekėjai suteiktų galimybes patikrinti techninę dokumentaciją praėjus penkeriems metams nuo atitinkamo paskutinio gaminio pagaminimo dienos;

Valstybių narių rinkos priežiūros institucijų ir Komisijos prašymu tiekėjai pateikia elektroninę techninės dokumentacijos versiją per 10 darbo dienų nuo valstybės narės kompetentingos institucijos arba Komisijos prašymo gavimo dienos.

- d) gaminiui ženklini ir informacijai apie jį pateikti būtinas etiketes tiekėjai prekiautojams pateiktų nemokamai;

Neribojant tiekėjų galimybės pasirinkti etikėčių pristatymo sistemą, prekiautojams paprašius etiketes tiekėjai pateikia nedelsdami;

- e) be etikečių, tiekėjai pateiktų gaminio vardinių parametrų lentelę;
- f) visose brošiūrose apie gaminį tiekėjai pateiktų gaminio vardinių parametrų lentelę. Jei gaminio brošiūros nepateikiamos, vardinių parametrų lentelės tiekėjas pateikia kartu su kita raštiška informacija apie gaminį;
- g) tiekėjai būtų atsakingi už jų etiketėse ir vardinių parametrų lentelėse pateiktos informacijos tikslumą;
- h) būtų laikoma, kad tiekėjai sutinka, jog etiketėje ar vardinių parametrų lentelėje pateikta informacija būtų skelbiama.

6 straipsnis

Prekiautojų pareigos

Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) prekiautojai tinkamai pritvirtintų etiketes, kad jos būtų matomos ir įskaitomos, ir gaminio brošiūroje ar kitame parduodant gaminį galutiniams naudotojams pridedamame dokumente pateiktų vardinių parametrų lentelę;
- b) prekiautojai, demonstruodami gaminį, kuriam taikomas deleguotas teisės aktas, matomoje vietoje, apibrėžtoje taikytiname deleguotame teisės akte, pritvirtintų reikiamą etiketę atitinkama kalba.

7 straipsnis

Nuotolinė prekyba ir kitos prekybos formos

Siūlant gaminius parduoti, nuomoti ar pirkti išsimokėtinai paštu, naudojantis katalogu, internetu, telemarketingu ar bet kokiomis kitomis priemonėmis, kurias taikant nesitikima, kad potencialus galutinis naudotojas pamatys demonstruojamą gaminį, į deleguotus teisės aktus įtraukiama nuostata, užtikrinanti, kad potencialus galutinis naudotojas, prieš pirkdamas gaminį, gaus etiketėje ir vardinių parametrų lentelėje nurodytą informaciją apie gaminį. Deleguotuose teisės aktuose prireikus nurodoma, kaip ta etiketė arba vardinių parametrų lentelė, arba joje nurodyta informacija yra demonstruojama ar pateikiama potencialiam galutiniam naudotojui.

8 straipsnis

Laisvas judėjimas

1. Valstybės narės nedraudžia, neriboja ar netrukdo jų teritorijose pateikti į rinką arba pradėti naudoti gaminius, kurie nurodyti šioje direktyvoje ir taikytiname deleguotame teisės akte ir atitinka jo reikalavimus.

2. Jeigu nėra priešingų įrodymų, valstybės narės laiko, kad etiketės ir vardinių parametrų lentelės atitinka šios direktyvos ir deleguotų teisės aktų nuostatas. Valstybės narės reikalauja tiekėjų pateikti įrodymus pagal 5 straipsnį apie etiketėse ar vardinių parametrų lentelėse pateiktos informacijos tikslumą, jeigu yra pagrindo manyti, kad tokia informacija neteisinga.

9 straipsnis

Viešieji pirkimai ir paskatos

1. Kai gaminiui taikomas deleguotas teisės aktas, organizacijos, kurios sudaro viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutartis, nurodytas 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo⁽¹⁾, ir kurioms netaikomos išimtys pagal jos 12–18 straipsnius, stengiasi pirkti tik tokius gaminius, kurie atitinka aukščiausių veiksmingumo lygių ir aukščiausios energijos vartojimo efektyvumo klasės kriterijus. Valstybės narės taip pat gali reikalauti, kad perkančiosios organizacijos pirktų tik tokius gaminius, kurie atitinka tuos kriterijus. Valstybės narės gali nustatyti, kad tie kriterijai taikomi atsižvelgiant į ekonominį efektyvumą, ekonominį įgyvendinamumą ir techninį tinkamumą bei pakankamą konkurenciją.

2. 1 dalis taikoma sutartims, kurių apskaičiuota vertė yra lygi Direktyvos 2004/18/EB 7 straipsnyje nustatytoms riboms arba didesnė.

3. Kai valstybės narės taiko bet kurias paskatas gaminiui, kuriam taikomas deleguotas teisės aktas, jos jas taiko aukščiausių veiksmingumo lygių, įskaitant aukščiausios energijos vartojimo efektyvumo klasės gaminiams, kaip nustatyta taikytiname deleguotame teisės akte. Mokestinės ir fiskalinės priemonės nėra paskatos pagal šią direktyvą.

4. Valstybės narės teikdamos paskatas tiek galutiniams naudotojams, naudojantiems itin veiksmingus gaminius, tiek pramonės subjektams, kurie propaguoja ir gamina tokius gaminius, veiksmingumo lygius nurodo klasėmis, kaip apibrėžta taikytiname deleguotame teisės akte, išskyrus tuos atvejus, kai jie nustato aukštesnius veiksmingumo lygius, nei deleguotame teisės akte nustatyta aukščiausios energijos vartojimo efektyvumo klasės viršutinė riba. Valstybės narės gali nustatyti aukštesnius veiksmingumo lygius nei deleguotame teisės akte nustatyta aukščiausios energijos vartojimo efektyvumo klasės viršutinė riba.

10 straipsnis

Deleguoti teisės aktai

1. Kiekvienam gaminio tipui pagal šį straipsnį Komisija deleguotuose teisės aktuose pagal 11, 12, 13 straipsnius nustato išsamią informaciją, susijusią su etiketėmis ir vardinių parametrų lentelėmis.

⁽¹⁾ OL L 134, 2004 4 30, p. 114.

Jei gaminys atitinka 2 dalyje išvardytus kriterijus, jam taikomas deleguotas teisės aktas pagal 4 dalį.

Deleguotų teisės aktų nuostatomis dėl etiketėje ir vardinių parametrų lentelėje pateikiamos informacijos apie naudojant gaminių suvartojamą energiją ir kitus svarbius išteklius siekiama geriau informuoti galutinius naudotojus, kad rinkdamiesi gaminius jie galėtų priimti labiau informacija pagrįstus sprendimus, ir sudaryti sąlygas rinkos priežiūros institucijoms patikrinti, ar gaminiai atitinka pateiktą informaciją.

Kai deleguotame teisės akte pateikiamos nuostatos ir dėl gaminio energijos vartojimo efektyvumo, ir dėl svarbių išteklių suvartojimo, etiketės dizainu ir turiniu pabrėžiamas gaminio energijos vartojimo efektyvumas.

2. 1 dalyje nurodyti kriterijai yra tokie:

- a) atsižvelgiant į naujausius turimus duomenis ir į Sąjungos rinkai pateiktą gaminių kiekį, gaminiai turi didelį energijos ir, kai tinka, kitų svarbių išteklių taupymo potencialą;
- b) rinkoje esančių vienodo funkcionalumo gaminių atitinkami veiksmingumo lygiai labai skiriasi;
- c) Komisija atsižvelgia į atitinkamus Sąjungos teisės aktus ir savireguliacijos priemones, kaip antai savanoriškus susitarimus, kuriuos taikant tikimasi, kad politikos tikslai bus pasiekti greičiau ar pigiau, nei taikant privalomus reikalavimus.

3. Rengdama deleguoto teisės akto projektą Komisija:

- a) atsižvelgia į tuos Direktyvos 2009/125/EB I priedo 1 dalyje nurodytus aplinkosauginius kriterijus, kurie laikomi reikšmingais atitinkamoje įgyvendinimo priemonėje, priimtoje pagal Direktyvą 2009/125/EB, ir kurie svarbūs galutiniams naudotojams naudojant gaminį;
- b) įvertina akto poveikį aplinkai, galutiniams naudotojams ir gamintojams, įskaitant mažas ir vidutines įmones (MVĮ), susijusį su konkurencingumu (taip pat ir Sąjungai nepriklausančiose rinkose), novatoriškumu, galimybe patekti į rinką ir sąnaudomis bei nauda;
- c) tinkamai konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis;
- d) nustato įgyvendinimo datą (-as), etapais įgyvendinamąsias arba pereinamąsias priemones arba laikotarpius, atsižvelgdama visų pirma į galimą poveikį MVĮ arba atskiroms gaminių, ypač tų, kuriuos gamina MVĮ, grupėms.

4. Deleguotuose teisės aktuose visų pirma nurodoma:

- a) tikslus gaminių, kuriems taikoma priemonė, tipo apibūdinimas;
- b) matavimo standartai ir metodai, taikomi 1 straipsnio 1 dalyje nurodytai informacijai gauti;
- c) išsami informacija apie 5 straipsnyje nurodytą techninę dokumentaciją;
- d) 4 straipsnyje nurodytos etiketės, kuo labiau atitinkančios vienodo dizaino charakteristikas visose gaminių grupėse ir bet kuriuo atveju aiškiai matomos ir įskaitomos, dizainas ir turinys. Etiketės formate kaip pagrindas išlaikoma A–G raidėmis grindžiama klasifikacija; klasifikacijos klasės atitinka didelį energijos ir sąnaudų taupymo skirtumą galutinio naudotojo požiūriu.

Klasifikacija gali būti papildyta trimis papildomomis klasėmis, jei to reikia atsižvelgiant į technologinę pažangą. Tos papildomos klasės yra A+, A++ ir A+++, kuri žymi pačią veiksmingiausią klasę. Iš esmės bendras klasių skaičius neviršys septynių, išskyrus atvejus, kai vis dar yra gaminių, priskirtinų kitoms klasėms.

Spalvų skalė yra sudaryta iš ne daugiau kaip septynių skirtingų spalvų pradedant tamsiai žalia, baigiant raudona. Tik aukščiausios klasės spalvinis kodas visuomet yra tamsiai žalios spalvos. Jeigu yra daugiau negu septynios klasės, tik raudoną spalvą galima dubliuoti.

Klasifikacija peržiūrima visų pirma tada, kai didelė dalis gaminių vidaus rinkoje priskiriama dviem aukščiausios energijos vartojimo efektyvumo klasėms ir kai galima papildomai sutaupti dar labiau diferencijuojant gaminius.

Išsamūs galimo gaminių perklasifikavimo kriterijai prireikus nustatomi atitinkamu deleguotu teisės aktu atsižvelgiant į kiekvieną atskirą atvejį.

- e) demonstruojamo gaminio vieta, prie kurios turi būti tvirtinama etiketė ir būdas, kaip etiketė ir (arba) informacija turi būti pateikta siūlymų parduoti, nurodytų 7 straipsnyje, atveju. Jeigu reikia, deleguotuose teisės aktuose gali būti numatyta, kad etiketė turi būti pritvirtinta prie gaminio ar atspausdinta ant pakuotės, arba pateikiama išsami informacija apie ženklavimo reikalavimus kataloguose, nuotolinės prekybos ir prekybos internetu atvejais;
- f) turinys ir prireikus formatas bei kita informacija apie vardinių parametrų lentelę ar 4 straipsnyje ir 5 straipsnio c dalyje nurodyta papildoma informacija. Į vardinių parametrų lentelę įrašoma ir etiketėje pateikta informacija;

- g) etiketės, lengvai matoma ir įskaitoma forma pateikiamos reklamai, konkretus turinys, įskaitant, jei reikia, tam tikro gaminio energijos klasę ir kitą (-us) svarbų (-ius) veiksmingumo lygį (-ius);
- h) kai reikia, pagal d punktą etiketėje nurodytos klasifikacijos (-ų) galiojimo laikas;
- i) etiketėse ir vardinių parametrų lentelėse pateikiamos informacijos tikslumo lygis;
- j) delegaluoto teisės akto įvertinimo ir galimo peržiūrėjimo data, atsižvelgiant į technologijų pažangos tempą.

11 straipsnis

Delegalavimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti 10 straipsnyje nurodytus delegaluotus teisės aktus penkerių metų laikotarpiui nuo 2010 m. birželio 19 d. Komisija pateikia ataskaitą dėl delegaluotų įgaliojimų ne vėliau kaip likus šešioms mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų delegalavimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas ar Taryba jį atšaukia pagal 12 straipsnį.

2. Kai tik Komisija priima delegaluotą teisės aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

3. Įgaliojimai priimti delegaluotus teisės aktus Komisijai suteikiami laikantis 12 ir 13 straipsniuose nustatytų sąlygų.

12 straipsnis

Delegalavimo atšaukimas

1. Europos Parlamentas ar Taryba gali atšaukti 10 straipsnyje nurodytą įgaliojimų delegalavimą.

2. Institucija, pradėjusi vidaus procedūrą, kad nuspręstų, ar atšaukti įgaliojimų delegalavimą, stengiasi informuoti kitą instituciją ir Komisiją per protingą laikotarpį iki galutinio sprendimo priėmimo dienos, nurodydama delegaluotus įgaliojimus, kurie galėtų būti atšaukti.

3. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų delegalavimas. Jis įsigalioja nedelsiant arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Sprendimas neturi poveikio jau galiojančių delegaluotų teisės aktų galiojimui. Jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

13 straipsnis

Prieštaraavimai dėl delegaluotų teisės aktų

1. Europos Parlamentas ar Taryba gali pareikšti prieštaraavimus dėl delegaluoto teisės akto per du mėnesius nuo pranešimo dienos.

Europos Parlamento ar Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviems mėnesiams.

2. Jeigu praėjus tam laikotarpiui, nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareikšė prieštaraavimų dėl delegaluoto teisės akto, delegaluotas teisės aktas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja jo nuostatose nurodytą dieną.

Delegaluotas teisės aktas gali būti skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigaliooti iki to laikotarpio pabaigos, jeigu Europos Parlamentas ir Taryba kartu informavo Komisiją, kad jie nepareikš prieštaraavimo.

3. Jeigu Europos Parlamentas ar Taryba pareikšia prieštaraavimus dėl delegaluoto teisės akto, šis aktas neįsigalioja. Prieštaraavimus pareikšusi institucija nurodo prieštaraavimų dėl delegaluoto teisės akto priežastis.

14 straipsnis

Įvertinimas

Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. Komisija peržiūri šios direktyvos ir jos delegaluotų teisės aktų veiksmingumą bei pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

Tuo metu Komisija taip pat įvertina:

a) 4 straipsnio c punkto svarbą siekiant šios direktyvos tikslo;

b) 9 straipsnio 1 dalies veiksmingumą;

c) poreikį iš dalies keisti 10 straipsnio 4 dalies d punktą, atsižvelgiant į techninę pažangą ir į tai, kaip vartotojai supranta etiketės formatą.

15 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas pagal šią direktyvą ir jos delegaluotus teisės aktus, be kita ko, taikytinų už neleistiną etiketės naudojimą, ir imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendintos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės praneša Komisijai apie šias nuostatas ne vėliau kaip 2011 m. birželio 20 d. ir nedelsdamos praneša Komisijai apie visus vėlesnius toms nuostatomis įtakos turinčius pakeitimus.

16 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti ne vėliau kaip 2011 m. birželio 20 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus.

Jos taiko tas nuostatas nuo 2011 m. liepos 20 d.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jose taip pat pateikiamas pareiškimas, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į Direktyvą 92/75/EEB, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Tokios nuorodos darymo tvarką ir to pareiškimo formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

17 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 92/75/EEB su pakeitimais, padarytais reglamentu, nurodytu I priedo A dalyje, panaikinama nuo 2011 m. liepos 21 d., nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams, susi-

jusiems su tos direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo pradžios terminais, nustatytais I priedo B dalyje.

Nuorodos į Direktyvą 92/75/EEB laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

18 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnio d, g ir h punktai taikomi nuo 2011 m. liepos 31 d.

19 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2010 m. gegužės 19 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

Tarybos vardu

Pirmininkas

D. LÓPEZ GARRIDO

I PRIEDAS

A DALIS

**Panaikinta direktyva ir jos pakeitimas
(nurodyta 17 straipsnyje)**

Tarybos direktyva 92/75/EEB
(OL L 297, 1992 10 13, p. 16).

Reglamentas (EB) Nr. 1882/2003
(OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

Tik III priedo 32 punktas

B DALIS

**Perkėlimo į nacionalinę teisę terminų sąrašas
(nurodyta 16 straipsnyje)**

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas
92/75/EEB	1994 m. sausio 1 d.

II PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 92/75/EEB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalies įžanginės formuluotės pirmas sakiny	1 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio 1 dalies įžanginės formuluotės antras sakiny	1 straipsnio 2 dalis
1 straipsnio 1 dalies pirma–septinta įtraukos	—
1 straipsnio 2 dalis	—
—	1 straipsnio 3 dalies a ir b punktai
1 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio 3 dalies c punktas
—	2 straipsnio a ir b punktai
1 straipsnio 4 dalies pirma ir antra įtraukos	2 straipsnio g ir h punktai
1 straipsnio 4 dalies trečia įtrauka	—
1 straipsnio 4 dalies ketvirta įtrauka	2 straipsnio c punktas
1 straipsnio 4 dalies penkta įtrauka	2 straipsnio d punktas
—	2 straipsnio e, f, i, j ir k punktai
1 straipsnio 5 dalis	—
2 straipsnio 1 dalis	4 straipsnio a punktas
—	4 straipsnio b, c ir d punktai
2 straipsnio 2 dalis	—
2 straipsnio 3 dalis	5 straipsnio b punktas
2 straipsnio 4 dalis	5 straipsnio b ir c punktai
3 straipsnio 1 dalis	5 straipsnio a punktas
3 straipsnio 2 dalis	5 straipsnio e ir f punktai
3 straipsnio 3 dalis	5 straipsnio g punktas
3 straipsnio 4 dalis	5 straipsnio h punktas
—	6 straipsnio a punktas
4 straipsnio a punktas	6 straipsnio b punktas
4 straipsnio b punktas	—
5 straipsnis	7 straipsnis
6 straipsnis	—
7 straipsnio a punktas	3 straipsnio 1 dalies a punktas
7 straipsnio b punktas	3 straipsnio 1 dalies b punktas
7 straipsnio c punktas	3 straipsnio 1 dalies c punktas
—	3 straipsnio 1 dalies d punktas
—	3 straipsnio 1 dalis, 3 dalis ir 4 dalis
8 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 2 dalis	8 straipsnio 2 dalis
9 straipsnis	—

Direktyva 92/75/EEB	Ši direktyva
—	9 straipsnis
10 straipsnis	—
—	10 straipsnio 1 dalis, 2 dalis ir 3 dalis
11 straipsnis	—
12 straipsnio a punktas	10 straipsnio 4 dalies a punktas
12 straipsnio b punktas	10 straipsnio 4 dalies b punktas
12 straipsnio c punktas	10 straipsnio 4 dalies c punktas
12 straipsnio d punktas	10 straipsnio 4 dalies d punktas
12 straipsnio e punktas	10 straipsnio 4 dalies e punktas
12 straipsnio f punktas	10 straipsnio 4 dalies f punktas
12 straipsnio g punktas	—
—	10 straipsnio 4 dalies g, h, i ir j punktai
—	11, 12, 13, 14 ir 15 straipsniai
13 straipsnis	17 straipsnis
14 straipsnis	16 straipsnis
—	18 straipsnis
15 straipsnis	19 straipsnis
—	I priedas
—	II priedas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2010/31/ES

2010 m. gegužės 19 d.

dėl pastatų energinio naudingumo

(nauja redakcija)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo ⁽⁴⁾ buvo iš dalies pakeista ⁽⁵⁾. Kadangi šią direktyvą reikia keisti iš esmės, siekiant aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija.
- (2) Efektyvus, apdairus, racionalus ir tvarus energijos naudojimas priskiriamas, *inter alia*, naftos produktams, gamtinėms dujoms ir kietajam kurui, kurie yra ne tik pagrindiniai energijos šaltiniai, bet ir pagrindiniai anglies dvideginio emisijos šaltiniai.
- (3) Pastatuose suvartojama 40 % visos Sąjungos suvartojamos energijos. Šis sektorius plečiasi, dėl ko padidės jo energijos vartojimas. Todėl energijos vartojimo mažinimas ir atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas pastatų sektoriuje yra svarbios priemonės, būtinos suma-

žinti Sąjungos energinę priklausomybę ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją. Daugiau vartojant atsinaujinančių išteklių energijos ir kartu imantis priemonių siekiant sumažinti energijos vartojimą Sąjungoje, būtų sudarytos sąlygos Sąjungoje įgyvendinti Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolą (UNFCCC), ir kartu įvykdyti ilgalaikį išsipareigojimą – užtikrinti, kad pasaulio temperatūra kiltų iki 2 °C, bei išsipareigojimą iki 2020 m. sumažinti bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją bent 20 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir 30 %, jei būtų sudarytas tarptautinis susitarimas. Vartojant mažiau energijos ir vartojant daugiau atsinaujinančių išteklių energijos taip pat galima labai prisidėti prie energijos tiekimo saugumo didinimo, technologijų plėtros skatinimo ir galimybių užimtumui bei regioninei plėtrai sukūrimo, ypač kaimo vietovėse.

- (4) Energijos poreikio valdymas yra svarbi priemonė, leidžianti Sąjungai daryti poveikį pasaulio energijos rinkai, taip užtikrinanti energijos tiekimą žvelgiant iš vidutinės trukmės ir ilgalaikės perspektyvų.

- (5) 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba pabrėžė poreikį didinti energijos vartojimo efektyvumą Sąjungoje, kad būtų pasiektas tikslas iki 2020 m. 20 % sumažinti Sąjungoje suvartojamos energijos kiekį, ir paragino visapusiškai bei greitai įgyvendinti Komisijos komunikate „Efektyvus energijos vartojimo veiksmų planas: išnaudoti potencialą“ nustatytus prioritetus. Tame veiksmų plane buvo nurodyta, kad pastatų sektoriuje yra daug galimybių ekonomiškai efektyviai taupyti energiją. 2008 m. sausio 31 d. rezoliucijoje Europos Parlamentas paragino sugriežtinti Direktyvos 2002/91/EB nuostatas ir keletą kartų ragino (paskutinį kartą 2009 m. vasario 3 d. rezoliucijoje dėl antrosios strateginės energetikos apžvalgos ⁽⁶⁾) nustatyti, kad tikslas iki 2020 m. padidinti energijos vartojimo efektyvumą 20 % taptų privalomas. Be to, 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti išsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, nustatomi nacionaliniai privalomi CO₂ kiekio mažinimo tikslai, kurių siekiant itin svarbus bus energijos vartojimo efektyvumas pastatų sektoriuje, o 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją ⁽⁷⁾ energijos vartojimo efektyvumas skatinamas nustatant privalomą tikslą, kad atsinaujinančių išteklių energija iki 2020 m. sudarytų 20 % bendro Sąjungoje suvartojamos energijos kiekio.

⁽¹⁾ OL C 277, 2009 11 17, p. 75.⁽²⁾ OL C 200, 2009 8 25, p. 41.⁽³⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2010 m. balandžio 14 d. Tarybos pozicija pirmojo svarstymo metu (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2010 m. gegužės 18 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).⁽⁴⁾ OL L 1, 2003 1 4, p. 65.⁽⁵⁾ Žr. III priedo A dalį.⁽⁶⁾ OL L 140, 2009 6 5, p. 136.⁽⁷⁾ OL L 140, 2009 6 5, p. 16.

- (6) 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino Sąjungos išsipareigojimą visos Sąjungos mastu plėtoti atsinaujinančių išteklių energijos gamybą ir patvirtino privalomą tikslą, kad iki 2020 m. atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti 20 %. Direktyvoje 2009/28/EB nustatoma bendra skatinimo vartoti atsinaujinančių išteklių energiją sistema.
- (7) Būtina nustatyti konkretesnius veiksmus siekiant panaudoti neišnaudotą didelį pastatų energijos taupymo potencialą ir sumažinti didelį skirtumą tarp valstybių narių pasiekimų šiame sektoriuje.
- (8) Tolesnio pastatų energinio naudingumo gerinimo priemonėse turėtų būti atsižvelgiama į klimato ir vietos sąlygas, taip pat į pastatų vidaus mikroklimatą ir ekonominį efektyvumą. Šios priemonės neturėtų daryti poveikio kitiems pastatams keliamiems reikalavimams, kaip antai pastato prieinamumui, saugai ir paskirčiai.
- (9) Pastatų energinis naudingumas turėtų būti apskaičiuojamas taikant metodiką, kurią būtų galima diferencijuoti nacionaliniu ir regioniniu lygiais. Toje metodikoje be šiluminės savybių numatomi kiti faktoriai, įgaunantys vis daugiau svarbos, kaip antai šildymo ir oro kondicionavimo įranga, atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas, pasyvaus šildymo ir vėsinimo elementai, apsauga nuo saulės, patalpų oro kokybė, tinkama natūrali šviesa ir pastatų projektavimas. Energinio naudingumo apskaičiavimo metodika turėtų būti pagrįsta ne tik tuo laikotarpiu, kai reikalingas šildymas, bet turėtų apimti metinį pastato energinį naudingumą. Rengiant tą metodiką reikėtų atsižvelgti į galiojančius Europos standartus.
- (10) Minimalius pastatams ir pastatų dalims taikomus energinio naudingumo reikalavimus gali nustatyti tik valstybės narės. Tie reikalavimai turėtų būti nustatyti taip, kad būtų pasiekta sąnaudų atžvilgiu optimali susijusių investicijų ir sutaupytų energijos išlaidų pusiausvyra per visą pastato gyvavimo ciklą, nedarant poveikio valstybių narių teisei nustatyti minimalius reikalavimus, kuriais užtikrinamas energijos vartojimo efektyvumas būtų didesnis nei tas, kurį užtikrintų sąnaudų atžvilgiu optimalių energinio naudingumo lygiai. Turėtų būti numatyta nuostata, pagal kurią valstybės narės galėtų periodiškai peržiūrėti minimalius pastatų energinio naudingumo reikalavimus, atsižvelgdamos į technikos pažangą.
- (11) Tam tikromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, dėl klimato sąlygų skirtumų, dėl ekonomiškai naudingų ar sąnaudų atžvilgiu optimalių energinio naudingumo lygių tikslo pateisinama tai, kad valstybės narės pastato dalims nustatytų ekonomiškai efektyvius ar sąnaudų atžvilgiu optimalius reikalavimus, kurie praktiškai apribotų Sąjungos teisės aktuose nustatytus reikalavimus atitikusių statybinių medžiagų naudojimą, su sąlyga, kad tie reikalavimai nesudaro nepagrįstų rinkos kliūčių.
- (12) Nustatydamos energinio naudingumo reikalavimus techninėms pastato sistemoms valstybės narės turėtų naudoti suderintas priemones, jei jos egzistuoja ir yra tinkamos, visų pirma testavimo ir skaičiavimo metodus bei energijos vartojimo efektyvumo klases, parengtas pagal 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/125/EB, nustatančios ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą ⁽¹⁾ ir 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinant gaminį ir apie jį pateikiant standartinę informaciją ⁽²⁾ įgyvendinimo priemones, kad būtų užtikrintas jų suderinamumas su susijusiomis iniciatyvomis ir, kiek įmanoma, sumažinta galima rinkos segmentacija.
- (13) Ši direktyva nedaro poveikio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 ir 108 straipsniams. Todėl šioje direktyvoje vartojamas terminas „paskatos“ neturėtų būti aiškinamas kaip valstybės pagalba.
- (14) Komisija turėtų nustatyti lyginamosios metodikos principus, skirtus apskaičiuoti sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygius. Šiuos principus valstybės narės turėtų naudoti siekdamos palyginti rezultatus su savo nustatytais minimaliais energinio naudingumo reikalavimais. Didelių t. y. viršijančių 15 %, apskaičiuotų sąnaudų atžvilgiu optimalių minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygių ir galiojančių minimalių energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų neatitikimų atveju, valstybės narės turėtų šį skirtumą pateisinti arba planuoti tinkamus veiksmus sumažinti neatitikimą. Tikėtiną pastato ar pastato dalies ekonominio gyvavimo ciklą turėtų nustatyti valstybės narės, atsižvelgdamos į dabartinę standartinių ekonominio gyvavimo ciklo nustatymo praktiką ir patirtį. Šio palyginimo rezultatai ir šiemis rezultatams gauti naudoti duomenys turėtų būti periodiškai pranešami Komisijai. Šios ataskaitos turėtų suteikti Komisijai galimybę įvertinti valstybių narių pažangą siekiant užtikrinti sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygius ir rengti tos pažangos ataskaitas.

⁽¹⁾ OL L 285, 2009 10 31, p. 10.

⁽²⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1

- (15) Pastatai daro poveikį ilgalaikiam energijos vartojimui. Kadangi esamų pastatų renovavimo ciklas yra ilgas, nauji pastatai ir esami kapitališkai renovuojami pastatai turėtų atitikti minimalius energinio naudingumo reikalavimus, pritaikytus atsižvelgiant į vietos klimato sąlygas. Atsižvelgiant į tai, kad alternatyvių aprūpinimo energija sistemų taikymo galimybės dažniausiai nėra visiškai išnaudojamos, naujų pastatų, neatsižvelgiant į jų dydį, atveju reikėtų nagrinėti alternatyvių aprūpinimo energija sistemų galimybę, vadovaujantis principu, kad visų pirma būtų užtikrinamas energijos poreikių šildymui ir vėsinimui sumažinimas iki sąnaudų atžvilgiu optimalių lygių.
- (16) Kapitalinė esamų pastatų, neatsižvelgiant į jų dydį, renovacija suteikia progą imtis ekonomiškai efektyvių priemonių didinant energinį naudingumą. Siekiant ekonominio efektyvumo, turėtų būti galima minimalius energinio naudingumo reikalavimus taikyti tik renovuotoms pastato dalims, kurios daro didžiausią poveikį pastato energiniam naudingumui. Terminą „kapitalinis renovavimas“ valstybės narės turėtų galėti pasirinktinai apibrėžti arba pastato atitvarų ploto procentinės dalies požiūriu, arba pastato vertės požiūriu. Valstybei narei nusprendus kapitalinį renovavimą apibrėžti pastato vertės požiūriu, ji galėtų naudoti, pavyzdžiui, aktuarinę vertę arba dabartinę vertę, grindžiamą rekonstrukcijos išlaidomis, išskyrus žemės, kurioje yra pastatas, vertę.
- (17) Būtina imtis priemonių, kad kuo daugiau pastatų ne tik atitiktų galiojančius minimalius energinio naudingumo reikalavimus, bet ir efektyviau naudotų energiją, taip sumažinant tiek energijos vartojimą, tiek išmetamą anglies dvideginio kiekį. Siekdamos šio tikslo valstybės narės turėtų parengti nacionalinius planus, kuriais siekiama, kad būtų kuo daugiau beveik nulinės energijos pastatų ir periodiškai teikti tokius planus Komisijai.
- (18) Siekiant paskatinti su efektyviu energijos vartojimu susijusias priemones, įgyvendinamos arba pritaikomos Sąjungos finansinės ir kitos priemonės. Tokios finansinės priemonės Sąjungos lygiu, *inter alia*, apima: 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1080/2006 dėl Europos regioninės plėtros fondo ⁽¹⁾, iš dalies pakeistą siekiant sudaryti sąlygas didesnėms investicijoms į būsto energijos vartojimo efektyvumą; viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę dėl Europos efektyviai energiją vartojančių pastatų iniciatyvos, skirtos skatinti ekologiškas technologijas ir efektyviai energiją vartojančias sistemas bei efektyvų energijos vartojimą užtikrinančias medžiagas, naudojamas naujuose ir renovuojamuose pastatuose; EB ir Europos investicijų banko (toliau – EIB) „ES tvarios energijos finansavimo iniciatyvą“, kuria siekiama sudaryti sąlygas, *inter alia*, investicijoms energijos vartojimo efektyvumo srityje, taip pat EIB vadovaujamam 2020 m. Europos energetikos, kovos su klimato kaita ir infrastruktūros fondui (Marguerite fondui), 2009 m. gegužės 5 d. Tarybos direktyvą 2009/47/EB, iš dalies keičiančią Direktyvos 2006/112/EB nuostatas, susijusias su lengvatiniiais pridėtinės vertės mokesčio tarifais ⁽²⁾; struktūrinių ir sanglaudos fondų priemonę Jeremie (Bendros Europos lėšos mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms); energijos vartojimo efektyvumo finansinę priemonę; Konkurencingumo ir inovacijų bendrąją programą, įskaitant Pažangios energetikos Europai II-ąją programą, konkrečiai skirtą pašalinti rinkos kliūtis, susijusias su energijos vartojimo efektyvumu ir atsinaujinančių išteklių energija pasiūlymą, pavyzdžiui, techninės pagalbos priemonę ELENA (*European Local Energy Assistance*); Merų pakta; Verslumo ir inovacijų programą; 2010 m. IRT politikos rėmimo programą ir Mokslinių tyrimų septintąją bendrąją programą. Be to, Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas teikia finansavimą, skirtą su energijos vartojimo efektyvumu susijusioms priemonėms skatinti.
- (19) Sąjungos finansinės priemonės turėtų būti naudojamos tam, kad šios direktyvos tikslai būtų įgyvendinti praktikoje, tačiau jos neturėtų pakeisti nacionalinių priemonių. Visų pirma, jos turėtų būti naudojamos siekiant užtikrinti tinkamas ir novatoriškas finansavimo priemones siekiant skatinti investicijas į energijos vartojimo efektyvumo priemones. Šios priemonės galėtų būti svarbios kuriant nacionalinius, regionų ir vietos energijos vartojimo efektyvumo fondus, priemones ar mechanizmus, per kuriuos tokiomis finansavimo galimybėmis naudojasi privataus turto savininkai, mažosios ir vidutinės įmonės ir energijos vartojimo efektyvumo paslaugų įmonės.
- (20) Siekiant, kad Komisijai būtų teikiama tinkama informacija, valstybės narės turėtų parengti kitų nei reikalaujama pagal šią direktyvą galiojančių ir siūlomų priemonių, įskaitant finansinio pobūdžio priemones, kuriomis padedama siekti šios direktyvos tikslų, sąrašus. Valstybių narių į sąrašus įtrauktos galiojančios ir siūlomos priemonės gali būti tokios, kuriomis siekiama sumažinti esamas teisinės ir rinkos kliūtis ir kuriomis skatinamos investicijos ir (arba) kita veikla, skirta naujų ir esamų pastatų energiniam naudingumui didinti, taip padedant mažinti energinį skurdą. Tokios priemonės gali apimti: nemokamą arba subsidijuojamą techninę pagalbą ir konsultacijas, tiesiogines subsidijas, subsidijuojamų paskolų schemas ar paskolas mažomis palūkanomis, dotacijų schemas ir paskolų garantijų schemas, tačiau jomis neapsiriboja. Tas finansinio pobūdžio priemonės teikiančios viešosios valdžios institucijos ir kitos institucijos tokių priemonių taikymą galėtų susieti su nurodytu energiniu naudingumu ir energinio naudingumo sertifikatuose pateikiamomis rekomendacijomis.

⁽¹⁾ OL L 210, 2006 7 31, p. 1.

⁽²⁾ OL L 116, 2009 5 9, p. 18.

- (21) Siekiant sumažinti valstybėms narėms tenkančią ataskaitų teikimo našta, reikėtų suteikti galimybę ataskaitas, kurių reikalaujama pagal šią direktyvą, integruoti į 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų ⁽¹⁾ 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos efektyvumo veiksmų planus. Kiekvienos valstybės narės viešasis sektorius turėtų būti pastatų energinio naudingumo srities pavyzdžiu, todėl nacionaliniuose planuose reikėtų nustatyti ambicingesnius tikslus viešosios valdžios institucijų užimamiems pastatams.
- (22) Būsimam pastato ar pastato vieneto pirkėjui ir nuomininkui teisinga informacija apie pastato energinį naudingumą ir praktiniai patarimai apie tokio naudingumo didinimą pateikiami energinio naudingumo sertifikate. Informavimo kampanijos taip pat galėtų padėti skatinti savininkus ir nuomininkus didinti jų pastatų ar pastato vienetų energinį naudingumą. Komercinės paskirties pastatų savininkus ir nuomininkus taip pat reikėtų skatinti keistis informacija apie faktinį energijos suvartojimą, siekiant užtikrinti, kad būtų prieinami visi duomenys, reikalingi pagrįstiems sprendimams dėl būtinų pagerinimų priimti. Energinio naudingumo sertifikate taip pat reikėtų pateikti informaciją apie faktinį šildymo ir vėdinimo poveikį pastato energijos reikmėms, pirminės energijos vartojimui ir išmetamo anglies dvideginio emisijai.
- (23) Viešosios valdžios institucijos turėtų rodyti pavyzdį ir siekti įgyvendinti energinio naudingumo sertifikate pateikiamas rekomendacijas. Valstybės narės į savo nacionalinius planus turėtų įtraukti priemones, skirtas padėti viešosios valdžios institucijoms pirmiems atlikti su energijos vartojimo efektyvumo didinimu susijusius pagerinimus ir, pagal galimybes, kuo greičiau įgyvendinti energinio naudingumo sertifikate pateiktas rekomendacijas.
- (24) Viešosios valdžios institucijų užimami pastatai ir visuomenės dažnai lankomi pastatai turėtų tapti pavyzdžiu, kaip atsižvelgiama į aplinkos apsaugos ir energijos taupymo aspektus, todėl tų pastatų energinis naudingumas turėtų būti periodiškai sertifikuojamas. Visuomenei turėtų būti sudarytos sąlygos susipažinti su informacija apie energinį naudingumą visiems matomoje vietoje skelbiant šiuos energinio naudingumo sertifikatus, ypač tam tikro dydžio pastatuose, kuriuos užima viešosios valdžios institucijos arba kuriuos dažnai lanko visuomenė, pavyzdžiui, parduotuvėse ir prekybos centruose, restoranuose, teatruose, bankuose ir viešbučiuose.
- (25) Paskutiniu metu Europos šalyse padaugėjo oro kondicionavimo sistemų. Dėl to susidarė nemažų sunkumų didžiausios apkrovos metu, padidėjo išlaidos elektros energijai ir buvo pažeistas energijos balansas. Pirmenybė turėtų būti teikiama toms strategijoms, kuriomis didinamas pastatų šiluminis naudingumas vasaros sezonu. Tuo tikslu daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama priemonėms, padedančioms išvengti perkaitimo, pavyzdžiui, pastatų apsaugai nuo saulės ir pakankamai pastato konstrukcijų šiluminei talpai, bei tolesniam pasyvių vėsinimo metodų, pirmiausia tų, kurie gerina pastatų vidaus klimato sąlygas ir mikroklimatą juose, plėtojimui.
- (26) Kvalifikuotam personalui periodiškai prižiūrint ir tikrinant šildymo ir oro kondicionavimo sistemas jos tiksliau sureguliuojamos pagal gaminio specifikacijoje pateiktus reikalavimus, ir taip užtikrinamas optimalus veikimas aplinkos, saugos ir energijos požiūriu. Nepriklausomas visos šildymo ir oro kondicionavimo sistemos vertinimas turėtų būti atliktas periodiškai per visą jos gyvavimo ciklą, ypač prieš ją keičiant ar atnaujinant. Siekdamas sumažinti pastatų savininkams ir nuomininkams tenkančią administracinę naštą valstybės narės turėtų stengtis kuo labiau tikrinimus derinti su sertifikavimu.
- (27) Bendras požiūris į kvalifikuotų ir (arba) akredituotų ekspertų, kurių nepriklausomumas turi būti pagrįstas objektyviais kriterijais, vykdomą pastatų energinio naudingumo sertifikavimą ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimą padės užtikrinti vienodas sąlygas valstybėms narėms imantis energijos taupymo priemonių pastatų sektoriuje ir leis būsimiems savininkams ar naudotojams sužinoti tikslų energinį naudingumą Sąjungos nekilnojamojo turto rinkoje. Siekiant visoje Sąjungoje užtikrinti energinio naudingumo sertifikatų ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimo kokybę, kiekvienoje valstybėje narėje reikėtų nustatyti nepriklausomos kontrolės tvarką.
- (28) Atsižvelgiant į tai, kad vietinėms ir regionų valdžios institucijoms tenka lemiamas vaidmuo, kad ši direktyva būtų sėkmingai įgyvendinta, prireikus, laikantis taikomų nacionalinės teisės aktų, su jomis turėtų būti konsultuojamasi ir jos turėtų dalyvauti sprendžiant planavimo klausimus, kuriant informavimo, mokymo ir informuotumo didinimo programas bei įgyvendinant šią direktyvą nacionaliniu ar regionų lygiu. Tokios konsultacijos taip pat padėtų teikti tinkamas gaires vietiniams partneriams ir statybų inspektoriams, kaip įvykdyti reikiamas užduotis. Be to, valstybės narės turėtų sudaryti galimybę architektams ir planuotojams tinkamai atsižvelgti į optimalų energinio naudingumo didinimo, atsinaujinančių išteklių energijos bei centrinio šildymo ir vėsinimo naudojimo derinimą planuojant, projektuojant, statant ir renovuojant pramoninius bei gyvenamuosius rajonus.

⁽¹⁾ OL L 114, 2006 4 27, p. 64.

- (29) Įrenginių montavimo ir statybų paslaugų teikėjai yra itin svarbūs, kad ši direktyva būtų sėkmingai įgyvendinta. Todėl, organizuojant mokymus ir taikant kitas priemones, pakankamas įrenginių montavimo ir statybų paslaugų teikėjų skaičius turėtų turėti tinkamo lygio kompetenciją reikiamų efektyvaus energijos vartojimo ir atsinaujinančios energijos technologinių įrenginių montavimui ir integravimui.
- (30) Valstybės narės ekspertų, su kuriais susiję klausimai sprendžiami šioje direktyvoje, kvalifikacijos abipusio pripažinimo klausimu turėtų atsižvelgti į 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo⁽¹⁾, o Komisija turėtų ir toliau rengti gaires ir rekomendacijas dėl tokių ekspertų mokymo standartų pagal Pažangios energetikos Europai programą.
- (31) Siekiant padidinti negyvenamųjų pastatų energinio naudingumo rinkoje skaidrumą Sąjungoje, turėtų būti nustatytos vienodos savanoriškos bendros negyvenamųjų pastatų energinio naudingumo sertifikavimo sistemos sąlygos. Laikantis SESV 291 straipsnio pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimtu reglamentu iš anksto nustatomi valstybių narių vykdomos kontrolės, kai Komisija naudojasi įgyvendinimo įgaliojimais, mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai. Iki bus priimtas naujas reglamentas, 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/486/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽²⁾ taikomas toliau, išskyrus reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri yra netaikoma.
- (32) Pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotus teisės aktus, derinant su technikos pažanga tam tikras I priede išdėstytas bendros sistemos dalis ir bendros metodikos principus, skirtus nustatyti sąnaudų atžvilgiu optimalius energinio naudingumo reikalavimų lygius. Labai svarbu, kad parengiamųjų darbų metu Komisija tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu.
- (33) Kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. pastatų energinio naudingumo didinimo valstybės narės negali deramai pasiekti dėl pastatų sektoriaus sudėtingumo ir nacionalinių būsto rinkų nesugebėjimo tinkamai spręsti energijos vartojimo efektyvumo problemas, ir kadangi dėl veiksmų masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, Sąjunga gali patvirtinti priemones, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti.
- (34) Pareiga perkelti į nacionalinę teisę šios direktyvos nuostatas turėtų būti taikoma tik tų nuostatų, kurios iš esmės skiriasi nuo Direktyvos 2002/91/EB nuostatų, atžvilgiu. Pagal tą direktyvą kyla pareiga perkelti nepakeistas nuostatas.
- (35) Ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su Direktyvos 2002/91/EB perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo pradžios terminais.
- (36) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁽³⁾ 34 punktą valstybės narės skatinamos dėl savo ir Sąjungos interesų parengti lenteles, kurios kuo geriau parodytų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir viešai tas lenteles paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

1. Šia direktyva skatinama didinti pastatų energinį naudingumą Sąjungoje atsižvelgiant į išorės klimato sąlygas ir vietos ypatybes, taip pat į patalpų mikroklimato reikalavimus ir ekonominį efektyvumą.
2. Šioje direktyvoje nustatomi reikalavimai dėl:
 - a) bendrų pastatų ir pastato vienetų integruoto energinio naudingumo apskaičiavimo metodikos principų;
 - b) minimalių reikalavimų naujų pastatų ir naujų pastatų vienetų energiniam naudingumui taikymo;
 - c) minimalių reikalavimų energiniam naudingumui taikymo:
 - i) esamiems pastatams, pastato vienetams ir pastatų dalims, kuriems reikia kapitalinės renovacijos;
 - ii) pastato dalims, kurios sudaro dalį pastato atitvaro ir kurios daro didelį poveikį pastato atitvarų energiniam naudingumui, kai jos modernizuojamos ar keičiamos; ir
 - iii) pastato techninėms sistemoms, kai jos įrengiamos, keičiamos ar atnaujinamos;

⁽¹⁾ OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽³⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

- d) nacionalinių planų, kuriais siekiama, kad būtų kuo daugiau beveik nulinės energijos pastatų;
- e) pastatų ar pastato vienetų energinio sertifikavimo;
- f) periodinių pastatų šildymo ir oro kondicionavimo sistemų tikrinimų; ir
- g) energinio naudingumo sertifikatų ir tikrinimo ataskaitų nepriklausomos kontrolės sistemų.
3. Šioje direktyvoje nustatyti reikalavimai yra būtinausi ir nesudaro kliūčių jokiai valstybei narei toliau taikyti ar patvirtinti griežtesnes priemones. Tokios priemonės turi atitikti Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo. Apie jas pranešama Komisijai.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) pastatas – stogu dengtas statinys su sienomis, kurio patalpų mikroklimatui palaikyti vartojama energija;
 - 2) beveik nulinės energijos pastatas – pastatas, kurio pagal I priedą nustatytas energinis naudingumas, yra labai aukštas. Reikalingos energijos, kuri beveik lygi nuliui arba kurios suvartojama labai mažai, didžiąją dalį turėtų sudaryti atsinaujinančių išteklių energija, įskaitant vietoje ar netoliese pagamintą atsinaujinančių išteklių energiją;
 - 3) techninė pastato sistema – pastato ar pastato vieneto techninė šildymo, vėsinimo, vėdinimo, karšto vandens, apšvietimo įranga arba šių funkcijų kombinacijai užtikrinti skirta įranga;
 - 4) pastato energinis naudingumas – apskaičiuotas arba išmatuotas energijos kiekis, reikalingas patenkinti su įprastu pastato naudojimu siejamą energijos poreikį, įskaitant, *inter alia*, energiją šildymo, vėsinimo, vėdinimo, karšto vandens ir pastato apšvietimo reikmėms;
 - 5) pirminė energija – atsinaujinančių ir neatsinaujinančių energijos išteklių energija, kuri nebuvo kaip nors konvertuota ar transformuota;
 - 6) atsinaujinančių išteklių energija – atsinaujinančių neišskastinių išteklių energija, visų pirma, vėjo, saulės energija, aeroterminiai, geoterminiai, hidroterminiai ištekliai ir vandenų energija, hidroenergija, biomasė, sąvartynų dujos, nuotekų perdirbimo įrenginių dujos ir biologinės dujos;
 - 7) pastato atitvaros – integruoti pastato elementai, atskiriantys jo vidų nuo išorinės aplinkos;
 - 8) pastato vienetas – sekcija, aukštas arba butas pastate, skirtas arba jį pakeitus pritaikytas atskiram naudojimui;
 - 9) pastato dalis – techninė pastato sistema arba pastato atitvarų dalis;
 - 10) kapitalinė renovacija – pastato renovacija, kai:
 - a) visa pastato atitvarų arba techninių pastato sistemų renovacijos kaina sudaro daugiau kaip 25 % pastato vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, vertės; arba
 - b) renovuojama daugiau nei 25 % pastato atitvarų ploto;
- Valstybės narės pasirinktinai gali taikyti a arba b punktą.
- 11) Europos standartas – Europos standartizacijos komiteto, Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto arba Europos telekomunikacijų standartų instituto priimtas ir viešai skelbiamas standartas;
 - 12) energinio naudingumo sertifikatas – valstybės narės ar jos paskirto juridinio asmens pripažintas sertifikatas, kuriame nurodomas pastato arba pastato dalies energinis naudingumas, apskaičiuotas pagal metodiką, priimtą vadovaujantis 3 straipsniu;
 - 13) kogeneracija – vienu metu vykstanti šilumos energijos ir elektros ir (arba) mechaninės energijos gamyba;
 - 14) sąnaudų atžvilgiu optimalus lygis – energijos vartojimo efektyvumo lygis, užtikrinantis mažiausias sąnaudas per numatomą ekonominio gyvavimo ciklą, kai:
 - a) mažiausios sąnaudos apskaičiuojamos atsižvelgiant į investicijų, susijusių su energija, sąnaudas, priežiūros ir eksploatavimo sąnaudas (įskaitant energijos sąnaudas ir sutaupytą energiją, atitinkamo pastato kategoriją ir, atitinkamais atvejais, pelną iš pagamintos energijos) bei, atitinkamais atvejais, į eksploatacijos nutraukimo sąnaudas; ir

- b) numatomą ekonominio gyvavimo ciklą nustato kiekviena valstybė narė. Jis nurodo likusį numatomo pastato ekonominio gyvavimo ciklą tais atvejais, kai energinio naudingumo reikalavimai nustatomi visam pastatui, arba likusį numatomą pastato dalies ekonominio gyvavimo ciklą tais atvejais, kai energinio naudingumo reikalavimai nustatomi pastato dalims;

Sąnaudų atžvilgiu optimalus lygis turi patekti į naudingumo lygių, kuriems esant sąnaudų ir naudos analizės, skaičiuojant per apytikrį ekonominio gyvavimo ciklą, rezultatai yra teigiami, intervalą;

- 15) oro kondicionavimo sistema – sudėtinių dalių, reikalingų patalpos orui ruošti, kad jo temperatūra galėtų būti kontroliuojama ar mažinama, visuma;
- 16) šildymo katilas – katilo korpuso ir degiklio sistema, skirta kuro degimo metu išskiriamą šilumą perduoti skysčiui;
- 17) vardinė atiduodamoji galia – didžiausia šiluminė galia, matuojama kW, kurią, kaip nurodo ir užtikrina gamintojas, galima pasiekti nepertraukiamos eksploatacijos metu esant gamintojo nurodytam šiluminio naudingumo koeficientui;
- 18) šilumos siurblys – mechanizmas, įtaisas ar įrenginys, kuriuo šiluma iš natūralios aplinkos, pvz., oro, vandens ar grunto, perduodama į pastatus ar pramonės įrenginius natūralų šilumos srautą pakeičiant taip, kad šiluma būtų perduodama iš žemesnės temperatūros aplinkos į aukštesnės temperatūros aplinką. Reversiniai šilumos siurbliai šilumą taip pat gali perduoti iš pastato į natūralią aplinką;
- 19) centralizuotas šildymas arba centralizuotas vėsinimas – šiluminės energijos paskirstymas garų, karšto vandens ar ataušintų skysčių forma iš centrinio gamybos šaltinio tinklu pastatų arba vietų grupei erdvės ar procesų šildymui ar aušinimui.

3 straipsnis

Pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo metodikos patvirtinimas

Valstybės narės taiko pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo metodiką pagal I priede apibrėžtą bendrą sistemą.

Ši metodika tvirtinama nacionaliniu ar regioniniu lygiu.

4 straipsnis

Minimalių energinio naudingumo reikalavimų nustatymas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad minimalūs pastatų ar pastato dalių energinio naudingumo reikalavimai būtų nustatyti siekiant sąnaudų atžvilgiu optimalių lygių. Energinis naudingumas apskaičiuojamas pagal 3 straipsnyje nurodytą metodiką. Sąnaudų atžvilgiu optimalūs lygiai apskaičiuojami pagal 5 straipsnyje nurodytos lyginamosios metodikos principus, kai jie parengiami.

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pastato dalims, kurias sudaro pastato atitvaras ir kurios daro didelį poveikį pastato atitvarų energiniam naudingumui, kai jos keičiamos ar modernizuojamos, būtų nustatyti minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, siekiant sąnaudų atžvilgiu optimalių lygių.

Valstybės narės gali nustatyti skirtingus reikalavimus naujiems ir esamiems pastatams, taip pat įvairių kategorijų pastatams.

Šiuose reikalavimuose atsižvelgiama į bendras patalpų mikroklimato sąlygas siekiant išvengti galimų neigiamų pasekmių, kaip antai netinkamas vėdinimas, taip pat į vietos ypatybes ir numatytą paskirtį bei pastato amžių.

Valstybė narė neprivalo nustatyti minimalių energinio naudingumo reikalavimų, kurie sąnaudų požiūriu, skaičiuojant per apytikrį ekonominio gyvavimo ciklą, nėra naudingi.

Minimalūs energinio naudingumo reikalavimai peržiūrimi periodiškai, ne rečiau kaip kas penkeri metai, ir, esant reikalui, atnaujinami, kad juose atsispindėtų technikos pažanga pastatų sektoriuje.

2. Valstybės narės gali nuspręsti nenustatyti ar netaikyti 1 dalyje nurodytų reikalavimų šių kategorijų pastatams:

- a) pastatams, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalys arba dėl savo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės tiek, kiek laikantis tam tikrų minimalių energinio naudingumo reikalavimų nepageidautinai pakistų jų savybės ar išvaizda;
- b) pastatams, kurie naudojami kaip garbinimo ar maldos namai ir vykdyti religinę veiklą;

- c) laikiniems pastatams, kurie naudojami ne ilgiau kaip dvejus metus, pramoniniams statiniams, dirbtuvėms ir negyvenamiems žemės ūkio pastatams, kuriuose suvartojama nedaug energijos, bei negyvenamiems žemės ūkio pastatams, kuriuos naudoja sektorius, kuriam taikomas nacionalinis sektorinis susitarimas dėl energinio naudingumo;
- d) gyvenamiesiems pastatams, kurie naudojami ar skirti naudoti trumpiau nei keturis mėnesius per metus arba kitu atveju – skirti naudoti ribotą laiką per metus, kai tikėtinas energijos suvartojimas yra mažesnis nei 25 % energijos, kuri būtų suvartota per vienerius metus;
- e) pavieniams pastatams, kurių naudingas vidaus patalpų plotas yra ne didesnis kaip 50 m².

5 straipsnis

Sąnaudų atžvilgiu optimalių minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygių apskaičiavimas

1. Iki 2011 m. birželio 30 d. priimtuose deleguotuose teisės aktuose pagal 23, 24 ir 25 straipsnius Komisija nustato lyginamosios metodikos principus, skirtus apskaičiuoti sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalių energinio naudingumo reikalavimų, taikomų pastatams ir pastato dalims, lygius.

Lyginamosios metodikos principai nustatomi vadovaujantis III priedu ir juos taikant atskiriami nauji ir esami pastatai, taip pat skirtingų kategorijų pastatai.

2. Sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygius valstybės narės apskaičiuoja naudodamos lyginamosios metodikos principus, nustatytus pagal 1 dalį, ir atitinkamus parametrus, kaip antai klimato sąlygos bei praktinė galimybė pasinaudoti energetikos infrastruktūra, ir šio skaičiavimo rezultatus palygina su galiojančiais minimaliais energinio naudingumo reikalavimais.

Valstybės narės pateikia Komisijai visus atliekant apskaičiavimus naudotus įvesties duomenis bei prielaidas ir tų apskaičiavimų rezultatus. Šią ataskaitą galima įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus. Tas ataskaitas valstybės narės teikia Komisijai periodiškai, bet ne rečiau kaip kas penkerius metus. Pirmą ataskaitą pateikiama iki 2012 m. birželio 30 d.

3. Jeigu pagal 2 dalį atlikto palyginimo rezultatai rodo, kad galiojantys minimalūs energinio naudingumo reikalavimai energetiškai yra ypač neefektyvūs, palyginus su sąnaudų atžvilgiu optimaliais minimaliais energinio naudingumo reikalavimų lygiais, atitinkamos valstybės narės Komisijai 2 dalyje nurodytoje ataskaitoje raštu pateisina šį skirtumą kartu pridėdamos, tuo atveju, kai skirtumas negali būti pateisinamas, planą, kuriame nustatomos priemonės, kurios labai sumažintų skirtumą iki kitos energinio naudingumo reikalavimų peržiūros, kaip nurodyta 4 straipsnio 1 dalyje.

4. Komisija paskelbia ataskaitą, kurioje nurodo valstybių narių padarytą pažangą siekiant atitikti sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygius.

6 straipsnis

Nauji pastatai

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad nauji pastatai atitiktų pagal 4 straipsnį nustatytus minimalius energinio naudingumo reikalavimus.

Naujų pastatų atžvilgiu valstybės narės užtikrina, kad prieš pradedant jų statybą, būtų apsvarstytas techninis, aplinkosauuginis ir ekonominis didelio naudingumo alternatyvių sistemų, kaip antai toliau išvardytų, jei tokių yra, pagrindimas ir į jį būtų atsižvelgta:

- a) decentralizuotų aprūpinimo energija sistemų, grindžiamų atsinaujinančių išteklių energija;
- b) kogeneracijos;
- c) centralizuoto ar grupinio šildymo ar vėsinimo sistemų, ypač tais atvejais, kai jos visiškai ar iš dalies grindžiamos atsinaujinančių išteklių energija;
- d) šilumos siurblių.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytų alternatyvių sistemų analizė būtų įforminta dokumentais ir su ja būtų galima susipažinti patikrinimo tikslais.

3. Ta alternatyvių sistemų analizė gali būti atliekama atskiriems pastatams arba panašių pastatų grupėms, arba toje pačioje vietovėje esantiems bendro tipo pastatams. Kolektyvinio šildymo ir vėsinimo sistemų naudojimo atveju analizė gali būti atliekama visiems prie tos sistemos prijungtiems toje pačioje vietovėje esantiems pastatams.

7 straipsnis

Esami pastatai

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad kapitališkai renovuojamų pastatų ar jų dalių energinis naudingumas būtų pagerintas taip, kad atitiktų pagal 4 straipsnį nustatytus minimalius energinio naudingumo reikalavimus, kiek tai įmanoma techniniu, funkciniu ir ekonominiu požiūriu.

Tie reikalavimai taikomi renovuojamam pastatui ar visam renovuojamam pastato vienetui. Papildomai arba alternatyviai reikalavimai gali būti taikomi renovuojamoms pastato dalims.

Be to, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad, modernizuojamos ar keičiamos pastato dalies, kuri yra pastato atitvarų sudedamoji dalis ir daro didelį poveikį pastato atitvarų energiniam naudingumui, energinis naudingumas atitiktų minimalius energinio naudingumo reikalavimus, kiek tai įmanoma techniniu, funkcinio ir ekonominiu požiūriu.

Valstybės narės šiuos minimalius energinio naudingumo reikalavimus nustato pagal 4 straipsnį.

Kapitališkai renovuojamų pastatų atžvilgiu valstybės narės skatina, kad būtų apsvarstytos 6 straipsnio 1 dalyje nurodytos didelio naudingumo alternatyvios sistemos ir į jas atsižvelgta, kiek tai įmanoma techniniu, funkcinio ir ekonominiu požiūriu.

8 straipsnis

Techninės pastato sistemos

1. Siekdamas, kad būtų optimizuotas techninių pastato sistemų energijos vartojimas valstybės narės nustato esamuose pastatuose įrengtų techninių pastato sistemų bendro energinio naudingumo, jų tinkamo įrengimo ir tinkamų jų parametrų bei nustatymų parinkimo ir jų kontrolės sistemos reikalavimus. Valstybės narės šiuos sistemų reikalavimus taip pat gali taikyti ir naujiems pastatams.

Sistemų reikalavimai nustatomi naujoms, pakeistoms ir atnaujintoms techninėms pastato sistemoms, bet taikomi kiek tai įmanoma techniniu, funkcinio ir ekonominiu požiūriu.

Sistemų reikalavimai taikomi bent šioms sistemoms:

- a) šildymo;
- b) karšto vandens;
- c) oro kondicionavimo;
- d) didelėms vėdinimo sistemoms;

arba tų sistemų deriniams.

2. Valstybės narės skatina statant pastatus ar atliekant jų kapitalinę renovaciją diegti pažangiąsias matavimo sistemas, kartu užtikrindamos, kad šios skatinamosios priemonės atitiktų 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių⁽¹⁾ 1 priedo 2 punkto nuostatas. Be to, valstybės narės gali, prireikus, skatinti aktyvių valdymo sistemų, pavyz-

džiui automatinio veikimo, kontrolės ir stebėsenos sistemų, kurių tikslas – taupyti energiją, įrengimą.

9 straipsnis

Beveik nulinės energijos pastatai

1. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. visi nauji pastatai būtų beveik nulinės energijos pastatai; ir
- b) po 2018 m. gruodžio 31 d. viešosios valdžios institucijos, užimančios ir valdančios naujus pastatus, užtikrintų, kad tie pastatai būtų beveik nulinės energijos pastatai.

Valstybės narės parengia nacionalinius planus, kuriais siekiama padidinti beveik nulinės energijos pastatų skaičių. Šiuose nacionaliniuose planuose gali būti nustatyti pagal pastatų kategorijas diferencijuoti tikslai.

2. Be to, valstybės narės, atsižvelgdamos į pavyzdinį viešojo sektoriaus atliekamą vaidmenį, rengia politiką ir imasi priemonių, pavyzdžiui, nustatydamos tikslus, kad būtų skatinamas pastatų pertvarkymas į beveik nulinės energijos pastatus, ir pateikia apie tai informaciją Komisijai 1 dalyje nurodytuose nacionaliniuose planuose.

3. Nacionaliniame plane turi būti, inter alia, šie elementai:

- a) išsamus beveik nulinės energijos pastatų apibrėžties taikymas praktikoje valstybėje narėje, atsižvelgiant į nacionalines, regionines ir vietos sąlygas bei įskaitant suvartojamos pirminės energijos skaitinį rodiklį, išreikštą kWh/m² per metus. Pirminės energijos vartojimui nustatyti naudojami pirminės energijos veiksniai gali būti grindžiami nacionalinėmis arba regioninėmis vidutinėmis metinėmis vertėmis ir juose gali būti atsižvelgiama į atitinkamus Europos standartus;
- b) naujų pastatų energinio naudingumo gerinimo tarpiniai tikslai 2015 m., siekiant pasirengti 1 dalies įgyvendinimui;
- c) informacija apie politiką ir finansines ar kitas priemones, kurios buvo patvirtintos pagal 1 ir 2 dalis beveik nulinės energijos pastatams skatinti, įskaitant išsamią informaciją apie nacionalinius reikalavimus ir priemones, susijusias su atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu naujuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose esamuose pastatuose, nustatytus Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 4 dalies ir šios direktyvos 6 ir 7 straipsnių taikymo srityje.

⁽¹⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 55.

4. Komisija įvertina 1 dalyje nurodytus nacionalinius planus, ypač, ar valstybių narių numatytos priemonės yra tinkamos įgyvendinti šios direktyvos tikslus. Komisija, tinkamai atsižvelgusi į subsidiarumo principą, gali paprašyti pateikti daugiau konkrečios informacijos, susijusios su 1, 2 ir 3 dalyse išdėstytais reikalavimais. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė per devynis mėnesius nuo Komisijos prašymo pateikia prašomą informaciją arba pasiūlo pakeitimus. Atlikusi vertinimą, Komisija gali parengti rekomendaciją.

5. Iki 2012 m. gruodžio 31 d. ir po to kas trejus metus Komisija paskelbia ataskaitą apie valstybių narių padarytą pažangą didinant beveik nulinės energijos pastatų skaičių. Remdamasi šia ataskaita, Komisija parengia veiksmų planą ir, prireikus, siūlo priemones didinti tokių pastatų skaičių ir skatinti ekonomiškai naudingo esamų pastatų transformavimo į beveik nulinės energijos pastatus geriausios praktikos pavyzdžius.

6. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 1 dalies a ir b punktuose nustatytų reikalavimų konkrečiais pateisinamais atvejais, kai sąnaudų ir naudos per ekonominio gyvavimo ciklą analizės rezultatai yra neigiami. Valstybės narės praneša Komisijai atitinkamų tokių teisės aktų principus.

10 straipsnis

Finansinės paskatos ir rinkos kliūtys

1. Pripažindamos tinkamo finansavimo teikimo ir kitų priemonių svarbą siekiant padidinti pastatų energinį naudingumą ir paspartinti perėjimą prie beveik nulinės energijos pastatų, valstybės narės imasi tinkamų veiksmų įvertinti, kokios priemonės, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, yra tinkamiausios.

2. Iki 2011 m. birželio 30 d. valstybės narės parengia kitų nei reikalaujama pagal šią direktyvą galiojančių ir, prireikus, siūlomų priemonių, kuriomis padedama siekti šios direktyvos tikslų, įskaitant finansinio pobūdžio priemones, sąrašą.

Valstybės narės šį sąrašą atnaujiną kas trejus metus. Tuos sąrašus valstybės narės perduoda Komisijai; šiuos sąrašus jos gali įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus.

3. Padėdama įgyvendinti šią direktyvą Komisija tikrina 2 dalyje nurodytų į sąrašus įtrauktų galiojančių ir siūlomų priemonių bei atitinkamų Sąjungos priemonių veiksmingumą. Remdamasi to tikrinimo rezultatais ir tinkamai atsižvelgusi į subsidiarumo principą Komisija gali teikti nuomonę ar rekomendacijas dėl konkrečių nacionalinių sistemų ir koordinavimo su Sąjunga bei tarptautinėmis finansų įstaigomis. Šio tikrinimo rezultatus ir galimą nuomonę ar rekomendacijas Komisija gali įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 5 dalyje nurodytą nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų įgyvendinimo ataskaitą.

4. Prireikus, Komisija, valstybių narių prašymu, padeda nustatyti nacionalines ar regionines finansinės paramos programas, kurių tikslas – didinti pastatų, ypač esamų, energinį naudingumą, remdama atsakingų nacionalinių arba regioninių institucijų ar įstaigų keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais.

5. Siekdama gerinti šios direktyvos įgyvendinimui remti skirtą finansavimą ir tinkamai atsižvelgusi į subsidiarumo principą Komisija, pageidautina iki 2011 m., pateikia analizę, kurioje visų pirma nagrinėjami šie klausimai:

- a) pastatų, ypač gyvenamųjų, energiniam naudingumui didinti naudotų struktūrinių fondų ir bendrųjų programų lėšų panaudojimo veiksmingumas, pakankamumas ir faktiškai panaudotas kiekis;
- b) iš EIB ir kitų viešųjų finansų įstaigų gautų lėšų panaudojimo efektyvumas;
- c) Sąjungos ir nacionalinio finansavimo bei kita forma teikiamos paramos koordinavimas, kuris gali būti naudojamas kaip atsvara investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą paskatinti, ir tokių lėšų pakankamumas Sąjungos tikslams pasiekti.

Remdamasi tos analizės rezultatais ir vadovaudamasi daugiaumete finansine struktūra Komisija, jei mano tai esant reikalinga, vėliau Europos Parlamentui ir Tarybai gali pateikti pasiūlymus dėl Sąjungos priemonių.

6. Nustatydamos paskatas pastatų statybos ar kapitalinio renovavimo srityje valstybės narės atsižvelgia į sąnaudų atžvilgiu optimalius energinio naudingumo lygius.

7. Šios direktyvos nuostatos valstybėms narėms nedraudžia nustatyti sąnaudų atžvilgiu optimalių lygių neužtikrinančias paskatas, skirtas naujiems pastatams, renovacijai ar pastatų dalims.

11 straipsnis

Energinio naudingumo sertifikatai

1. Valstybės narės parengia būtinas priemones energinio pastatų naudingumo sertifikavimo sistemai nustatyti. Energinio naudingumo sertifikatuose nurodomi pastato energinis naudingumas ir referenciniai dydžiai, kaip antai minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, kad pastato ar pastato vieneto savininkai ar nuomininkai galėtų palyginti ir įvertinti jų energinį naudingumą.

Į energinio naudingumo sertifikatą gali būti įtraukta papildoma informacija, pavyzdžiui, metinis energijos suvartojimas negyvenamuosiuose pastatuose ir procentinė atsinaujinančios energijos išteklių dalis visame energijos vartojime.

2. Energinio naudingumo sertifikate pateikiamos rekomendacijos dėl pastato ar pastato vieneto sąnaudų atžvilgiu optimalaus arba ekonomiškai efektyvaus energinio naudingumo gerinimo, išskyrus atvejus, kai palyginti su galiojančiais energinio naudingumo reikalavimais, tokio gerinimo galimybė nėra pagrįsta.

Energinio naudingumo sertifikate pateikiamos rekomendacijos apima:

- a) priemonės, susijusios su kapitaline pastato atitvarų arba techninės (-ių) pastato sistemos (-ų) renovacija; ir
- b) priemonės atskiroms pastato dalims, neatsižvelgiant į kapitalinę pastato atitvarų arba techninės (-ių) pastato sistemos (-ų) renovaciją.

3. Energinio naudingumo sertifikate pateikiamas rekomendacijas turi būti įmanoma techniškai įgyvendinti tame konkrečiame pastate ir jose gali būti nurodomi atsipirkimo laikotarpiai arba ekonominė nauda per pastato ekonominio gyvavimo laikotarpį.

4. Energinio naudingumo sertifikate nurodoma, kur savininkas arba nuomininkas gali gauti išsamesnę informaciją, įskaitant dėl ekonominio efektyvumo, energinio naudingumo sertifikate pateiktų rekomendacijų ekonominio naudingumo. Ekonominio naudingumo įvertinimas grindžiamas standartinėmis sąlygomis, kaip antai energijos sutaupymo vertinimu ir bazinėmis energijos kainomis bei preliminarieji sąnaudų prognoze. Be to, jame pateikiama informacija apie rekomendacijoms įgyvendinti reikalingus veiksmus. Savininkui arba nuomininkui taip pat gali būti pateikiama kita informacija susijusiais klausimais, pavyzdžiui, dėl energijos audito arba finansinio ar kitokio pobūdžio paskatų bei finansavimo galimybių.

5. Laikydamosi nacionalinių taisyklių valstybės narės skatina viešosios valdžios institucijas atsižvelgti į pavyzdinį vaidmenį, kurį jos turėtų atlikti pastatų energinio naudingumo srityje, *inter alia*, per energinio naudingumo sertifikatą, išduotą joms nuosavybės teise priklausantiems pastatams, galiojimo laikotarpį įgyvendinti į tuos sertifikatus įtrauktas rekomendacijas.

6. Pastatų vienetų sertifikatas gali būti išduotas remiantis:

- a) bendru viso pastato sertifikavimu arba

- b) kito reprezentacinio to paties daugiabučio pastato vieneto, turinčio tokias pačias su energija susijusias savybes, įvertinimu.

7. Vienai šeimai skirtas namas gali būti sertifikuojamas atsižvelgiant į kito reprezentacinio panašiai suprojektuoto ir panašaus dydžio pastato, turinčio panašų faktinį energinį naudingumą, vertinimą, jei tokį atitikimą gali patvirtinti energinio naudingumo sertifikatą išduodantis ekspertas.

8. Energinio naudingumo sertifikatas galioja ne ilgiau kaip 10 metų.

9. Pasikonsultavusi su atitinkamais sektoriais, ne vėliau kaip 2011 m. Komisija patvirtina savanorišką bendrą Europos Sąjungos negyvenamųjų pastatų energinio naudingumo sertifikavimo sistemą. Ta priemonė patvirtinama laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamiosios procedūros. Valsitybės narės raginamos pripažinti arba taikyti sistemą, arba pritaikius tą sistemą pagal nacionalines aplinkybes naudoti jos dalį.

12 straipsnis

Energinio naudingumo sertifikatų išdavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad energinio naudingumo sertifikatas išduodamas:

- a) statomiems, parduodamiems arba naujam nuomininkui išnuomojamiems pastatams ar pastato vienetams; ir
- b) pastatams, kurių bendrą naudingąją didesnę nei 500 m² vidaus patalpų plotą užima viešosios valdžios institucijos ir kuriuos dažnai lanko visuomenė. 2015 m. liepos 9 d. ši 500 m² riba sumažinama iki 250 m².

Šis reikalavimas išduoti energinio naudingumo sertifikatą netaikomas tais atvejais, kai pagal Direktyvą 2002/91/EB arba pagal šią direktyvą išduotas sertifikatas tam pastatui ar pastato vienetui yra pateiktas ir galioja.

2. Valstybės narės nustato reikalavimą, kad statomų, parduodamų arba nuomojamų pastatų ar pastato vienetų atveju potencialiam naujam nuomininkui arba pirkėjui būtų parodomas, o pirkėjui arba naujam nuomininkui įteikiamas energinio naudingumo sertifikatas arba jo kopija.

3. Tais atvejais, kai pastatas parduodamas ar nuomojamas dar jo nepastatčius, valstybės narės gali, nukrypdomos nuo 1 ir 2 dalių, nustatyti reikalavimą, kad pardavėjas pateiktų to pastato būsimą energinio naudingumo įvertinimą; tokiu atveju energinio naudingumo sertifikatas išduodamas ne vėliau kaip pastatčius pastatą.

4. Valstybės narės nustato reikalavimą, kad tais atvejais, kai parduodami arba išnuomojami:

- pastatai, kuriems išduotas energinio naudingumo sertifikatas,
- pastato vienetai, esantys pastate, kuriam išduotas energinio naudingumo sertifikatas, ir
- pastato vienetai, kuriems išduotas energinio naudingumo sertifikatas,

komercinėse žiniasklaidos priemonėse skelbiamuose skelbimuose praneštas atitinkamai to pastato ar pastato vieneto energinio naudingumo sertifikate nurodytas energijos vartojimo efektyvumo rodiklis.

5. Šio straipsnio nuostatos įgyvendinamos vadovaujantis taikomomis bendrąją jungtinę nuosavybę arba bendrą turtą reglamentuojančiomis nacionalinėmis taisyklėmis.

6. Valstybės narės šio straipsnio 1, 2, 4 ir 5 dalių gali netaikyti 4 straipsnio 2 dalyje išvardytų kategorijų pastatams.

7. Dėl galimų su teismo procesais susijusių pasekmių, kurias gali sukelti šie energinio naudingumo sertifikatai, sprendžiama vadovaujantis nacionalinėmis taisyklėmis.

13 straipsnis

Energinio naudingumo sertifikatų skelbimas

1. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad pastate, kuriam pagal 12 straipsnio 1 dalį išduotas energinio naudingumo sertifikatas, ir kurį dažnai lanko visuomenė bei kurio bendrą naudingąjį didesnę kaip 500 m² vidaus patalpų plotą užima viešosios valdžios institucijos, visiems matomoje vietoje būtų skelbiamas žmonėms aiškiai matomas energinio naudingumo sertifikatas.

2015 m. liepos 9 d. ši 500 m² riba sumažinama iki 250 m².

2. Valstybės narės nustato reikalavimą, kad pastate, kuriam išduotas energinio naudingumo sertifikatas pagal 12 straipsnio 1 dalį ir kurio didesnę nei 500 m² bendro naudingojo vidaus patalpų ploto dalį dažnai lanko visuomenė, visiems matomoje vietoje būtų skelbiamas žmonėms aiškiai matomas energinio naudingumo sertifikatas.

3. Šio straipsnio nuostatos nenumato pareigos paskelbti į energinio naudingumo sertifikatą įtrauktų rekomendacijų.

14 straipsnis

Šildymo sistemų tikrinimas

1. Valstybės narės patvirtina priemones, būtinas periodiniams šildymo sistemų, naudojamų pastatams šildyti, kaip antai šilumos generavimo, valdymo sistema ir cirkuliacinis (-iai) siurblys (-iai), su katilais, kurių vardinė atiduodamoji galia yra didesnė nei 20 kW, prieinamų dalių tikrinimams. Šio tikrinimo metu vertinamas šildymo katilo naudingumo koeficientas ir katilo dydis, palyginti su pastato šildymo poreikiais. Katilo dydžio vertinimas neturi būti atliekamas pakartotinai, jei toje šildymo sistemoje nebuvo atlikta pakeitimų arba per tą laiką nepakito pastato šildymo poreikiai.

Valstybės narės gali atitinkamai sumažinti tų tikrinimų dažnumą arba tikrinamos taikyti žemesnius reikalavimus, jei įrengta elektroninė stebėsenos ir kontrolės sistema.

2. Pagal šildymo sistemos tipą ir vardinę atiduodamąją galią valstybės narės gali nustatyti skirtingą tikrinimų dažnumą, atsižvelgdamos į šildymo sistemos tikrinimo sąnaudas ir numatomas energijos išlaidas, kurias būtų galima sutaupyti dėl tikrinimo.

3. Šildymo sistemos su katilais, kurių vardinė atiduodamoji galia didesnė už 100 kW, tikrinamos bent kartą per dvejus metus.

Dujomis kūrenamiems katilams šis laikotarpis gali būti pratęstas iki ketverių metų.

4. Taikydamos kitas, nei nustatytosios 1, 2 ir 3 dalyse, priemones valstybės narės gali nuspręsti imtis priemonių užtikrinti, kad naudotojams būtų suteiktos konsultacijos dėl šildymo katilų pakeitimo, kitų šildymo sistemos keitimų bei alternatyvių sprendimų katilų naudingumo koeficientui ir tinkamam jų dydžiui įvertinti. Bendras rezultatas taikant šį būdą turi prilygti rezultatui, gautam taikant 1, 2 ir 3 dalių nuostatas.

Valstybėms narėms nusprendus taikyti pirmoje pastraipoje nurodytas priemones, jos ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. Komisijai pateikia tų priemonių lygiavertiškumo šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytoms priemonėms ataskaitą. Šias ataskaitas valstybės narės teikia Komisijai kas trejus metus. Ataskaitas galima įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos efektyvumo veiksmų planus.

5. Gavusi valstybės narės nacionalinę ataskaitą, kurioje pateikiama 4 dalyje aprašytos alternatyvos taikymo nacionalinė ataskaita, Komisija gali paprašyti pateikti daugiau konkrečios informacijos dėl toje 4 dalyje nustatytų reikalavimų, susijusių su priemonėmis ir jų lygiavertiškumu. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė per devynis mėnesius pateikia prašomą informaciją arba pasiūlo pakeitimus.

15 straipsnis

Oro kondicionavimo sistemų tikrinimas

1. Valstybės narės nustato priemonės, būtinas periodiniams didesnės kaip 12 kW vardinės atiduodamosios galios oro kondicionavimo sistemų prieinamų dalių tikrinimui numatyti. Tikrinimo metu vertinamas oro kondicionavimo įrangos naudingumo koeficientas ir jos dydžio atitikimas pastato vėsinimo poreikiams. Dydžio vertinimas neturi būti atliekamas pakartotinai, jei toje oro kondicionavimo sistemoje nebuvo atlikta pakeitimų arba per tą laiką nepakito pastato vėsinimo poreikiai.

Valstybės narės gali atitinkamai sumažinti tų tikrinimų dažnumą arba tikrindamos taikyti žemesnius reikalavimus, jei įrengta elektroninė stebėsenos ir kontrolės sistema.

2. Pagal oro kondicionavimo sistemos tipą ir vardinę atiduodamąją galią valstybės narės gali nustatyti skirtingą tikrinimų dažnumą, atsižvelgdamos į oro kondicionavimo sistemos tikrinimo sąnaudas ir numatomas energijos išlaidas, kurias būtų galima sutaupyti dėl tikrinimo.

3. Nustatydamos šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas priemones valstybės narės, kiek tai įmanoma ekonominiu ir techniniu požiūriu, užtikrina, kad tikrinimas būtų atliekamas vadovaujantis šildymo sistemų ir kitų šios direktyvos 14 straipsnyje nurodytų techninių sistemų tikrinimų nuostatomis bei 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 842/2006 dėl tam tikrų fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ⁽¹⁾ nurodytų nutekėjimo tikrinimų nuostatomis.

4. Taikydamos kitas, nei nustatytosios 1, 2 ir 3 dalyse, priemonės valstybės narės gali nuspręsti imtis priemonių užtikrinti, kad naudotojams būtų suteiktos konsultacijos dėl oro kondicionavimo sistemų pakeitimo ar dėl kitų oro kondicionavimo sistemos keitimų, kurios gali apimti tikrinimus oro kondicionavimo sistemos efektyvumui ir tinkamam dydžiui įvertinti. Bendras rezultatas taikant šį būdą turi prilygti rezultatui, gautam taikant 1, 2 ir 3 dalių nuostatas.

Valstybėms narėms nusprendus taikyti pirmoje pastraipoje nurodytas priemones, jos ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. Komisijai pateikia tų priemonių lygiavertiškumo šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytoms priemonėms ataskaitą. Šias ataskaitas valstybės narės teikia Komisijai kas trejus metus. Ataskaitas galima įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos efektyvumo veiksmų planus.

5. Gavusi valstybės narės nacionalinę ataskaitą, kurioje pateikiama 4 dalyje aprašytos alternatyvos taikymo nacionalinė ataskaita, Komisija gali paprašyti pateikti daugiau konkrečios infor-

macijos dėl toje 4 dalyje nustatytų reikalavimų, susijusių su priemonėmis ir jų lygiavertiškumu. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė per devynis mėnesius pateikia prašomą informaciją arba pasiūlo pakeitimus.

16 straipsnis

Šildymo ir oro kondicionavimo sistemų tikrinimo ataskaitos

1. Atlikus šildymo ir oro kondicionavimo sistemos tikrinimą parengiama tikrinimo ataskaita. Tikrinimo ataskaitoje pateikiami pagal 14 ir 15 straipsnius atlikto tikrinimo rezultatai ir rekomendacijos, kaip ekonomiškai efektyviai didinti patikrintos sistemos energinį naudingumą.

Rekomendacijos gali būti grindžiamos patikrintos sistemos energinio naudingumo palyginimu su geriausios esamos sistemos, kurią įmanoma įdiegti, energiniu naudingumu ir panašaus tipo sistemos, kurios visos svarbios sudedamosios dalys atitinka energinio naudingumo lygį, reikalaujamą pagal taikytinus teisės aktus, energiniu naudingumu.

2. Tikrintojas tikrinimo ataskaitą perduoda pastato savininkui arba nuomininkui.

17 straipsnis

Nepriklausomi ekspertai

Valstybės narės užtikrina, kad pastatų energinio naudingumo sertifikavimą ir šildymo sistemų bei oro kondicionavimo sistemų nepriklausomą tikrinimą atliktų kvalifikuoti ir (arba) akredituoti savarankiškai arba viešose įstaigose ar privačiose įmonėse dirbantys ekspertai.

Ekspertai akredituojami atsižvelgiant į jų kompetenciją.

Valstybės narės viešai skelbia informaciją apie mokymus ir akreditavimą. Valstybės narės užtikrina, kad būtų viešai skelbiami periodiškai atnaujinamų kvalifikuotų ir (arba) akredituotų ekspertų sąrašai arba nuolat atnaujinami tokių ekspertų paslaugas teikiančių akredituotų įmonių sąrašai.

18 straipsnis

Nepriklausomos kontrolės sistema

1. Valstybės narės užtikrina, kad laikantis II priedo būtų nustatytos nepriklausomos energinio naudingumo sertifikatų ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimo ataskaitų kontrolės sistemos. Valstybės narės gali nustatyti atskiras energinio naudingumo sertifikatų kontrolės ir šildymo bei oro kondicionavimo sistemų tikrinimo ataskaitų kontrolės sistemas.

⁽¹⁾ OL L 161, 2006 6 14, p. 1.

2. Atsakomybę už nepriklausomos kontrolės sistemos įgyvendinimą valstybės narės gali perduoti kitoms įstaigoms.

Kai valstybės narės nusprendžia perduoti minėtą atsakomybę, jos užtikrina, kad nepriklausomos kontrolės sistemos būtų įgyvendinamos laikantis II priedo.

3. Valstybės narės reikalauja, kad, pateikus prašymą, 1 dalyje nurodyti energinio naudingumo sertifikatai ir tikrinimo ataskaitos būtų teikiami kompetentingoms institucijoms arba įstaigoms.

19 straipsnis

Peržiūra

Komisija, kuriai padeda pagal 26 straipsnį įsteigtas komitetas, ne vėliau kaip 2017 m. sausio 1 d. atlieka šios direktyvos vertinimą, atsižvelgdama į jos taikymo metu sukauptą patirtį ir padarytą pažangą, ir, jei būtina, pateikia pasiūlymus.

20 straipsnis

Informacija

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių informuoti pastatų ar pastato vienetų savininkus arba nuomininkus apie įvairius efektyvesnio energijos vartojimo metodus ir būdus.

2. Valstybės narės visų pirma teikia pastatų savininkams ar nuomininkams informaciją apie energinio naudingumo sertifikatus ir tikrinimo ataskaitas, jų paskirtį ir tikslus, ekonomiškai efektyvius būdus pastato energiniam naudingumui didinti ir, atitinkamais atvejais, apie esamas finansines priemones pastato energiniam naudingumui didinti.

Valstybių narių prašymu, Komisija padeda valstybėms narėms siekiant 1 dalyje ir šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytų tikslų rengti informavimo kampanijas, kurios gali būti numatomos Sąjungos programose.

3. Valstybės narės užtikrina, kad už šios direktyvos įgyvendinimą atsakingi asmenys galėtų gauti konsultacijas ir mokymus. Tokios konsultacijos ir mokymai turi būti skirti energijos vartojimo efektyvumo didinimo svarbai ir turi sudaryti galimybę įvertinti optimalų energinio naudingumo didinimo, atsinaujinančių išteklių energijos ir centrinio šildymo ir vėsinimo naudojimo derinimą planuojant, projektuojant, statant ir renovuojant pramoninius bei gyvenamuosius rajonus.

4. Komisijos prašoma nuolat tobulinti informavimo paslaugas, ypač tinklavietę, kuri buvo sukurta kaip piliečiams, specialistams ir viešosios valdžios institucijoms skirtas Europos

pastatų energinio naudingumo portalas, kad valstybėms narėms būtų teikiama parama vykdant informavimo ir informuotumo didinimo veiksmus. Šioje tinklavietėje pateikiama informacija galėtų apimti nuorodas į atitinkamus Europos Sąjungos ir nacionalinius, regionų bei vietos teisės aktus, nuorodas į EUROPA portalo tinklavietes, kuriose pateikiami nacionaliniai energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planai, nuorodas į esamas finansines priemones, taip pat geriausios praktikos nacionaliniu, regionų ir vietos lygiu pavyzdžius. Vykdydama Europos regioninės plėtros fondo veiklą ir siekdama sudaryti palankesnes sąlygas pasinaudoti turimomis lėšomis, Komisija turi toliau teikti ir aktyvinti informavimo paslaugas suinteresuotiems subjektams, įskaitant nacionalines, regionų ir vietos valdžios institucijas, teikdama su finansavimo galimybėmis susijusią paramą bei informaciją apie jas, atsižvelgdama į naujausius reguliavimo aplinkos pasikeitimus.

21 straipsnis

Konsultavimasis

Siekiant, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingai įgyvendinti šią direktyvą, valstybės narės, vadovaudamosi taikomais nacionalinės teisės aktais, prireikus, konsultuojasi su susijusiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas. Tokios konsultacijos yra ypač svarbios taikant 9 ir 20 straipsnius.

22 straipsnis

I priedo derinimas su technikos pažanga

Priimdama deleguotus teisės aktus pagal 23, 24 ir 25 straipsnius Komisija I priedo 3 ir 4 punktus derina su technikos pažanga.

23 straipsnis

Delegavimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti 22 straipsnyje nurodytus deleguotus teisės aktus penkerių metų laikotarpiui nuo 2010 m. liepos 8 d. Komisija pateikia ataskaitą dėl deleguotų įgaliojimų ne vėliau kaip likus šešiams mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų delegavimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas ar Taryba jį atšaukia pagal 24 straipsnį.

2. Nepažeidžiant 5 straipsnio 1 dalyje nurodyto termino, įgaliojimai priimti 5 straipsnyje nurodytus deleguotus teisės aktus Komisijai suteikiami iki 2010 m. birželio 30 d.

3. Kai tik Komisija priima deleguotą teisės aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

4. Įgaliojimai priimti deleguotus teisės aktus Komisijai suteikiami laikantis 24 ir 25 straipsniuose nustatytų sąlygų.

24 straipsnis

Delegavimo atšaukimas

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali atšaukti 5 ir 22 straipsniuose nurodytą įgaliojimų delegavimą.

2. Institucija, pradėjusi vidaus procedūrą, kad nuspręstų, ar atšaukti įgaliojimų delegavimą, stengiasi informuoti kitą instituciją ir Komisiją per protingą laikotarpį iki galutinio sprendimo priėmimo dienos, nurodydama deleguotus įgaliojimus, kurie galėtų būti atšaukti, ir galimas atšaukimo priežastis.

3. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų delegavimas. Jis įsigalioja nedelsiant arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Sprendimas neturi poveikio jau galiojančių deleguotų teisės aktų galiojimui. Jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

25 straipsnis

Prieštaravimai dėl deleguotų teisės aktų

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali pareikšti prieštaravimus dėl deleguoto teisės akto per du mėnesius nuo pranešimo dienos.

Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiams.

2. Jeigu praėjus tam laikotarpiui, nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareikšė prieštaravimų dėl deleguoto teisės akto, deleguotas teisės aktas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja jo nuostatose nurodytą dieną.

Deleguotas teisės aktas gali būti skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioji iki to laikotarpio pabaigos, jeigu Europos Parlamentas ir Taryba kartu informavo Komisiją, kad nepareikš prieštaravimų.

3. Jeigu Europos Parlamentas ar Taryba pareiškia prieštaravimų dėl deleguoto teisės akto, šis aktas neįsigalioja. Prieštaravimus pareiškusi institucija nurodo prieštaravimų dėl deleguoto teisės akto priežastis.

26 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Komitetas.

2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

27 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato už pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų pažeidimus taikytinų sankcijų taisykles ir imasi visų reikiamų priemonių, kad užtikrintų jų įgyvendinimą. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės praneša Komisijai apie tas nuostatas ne vėliau kaip iki 2013 m. sausio 9 d. ir nedelsdamos praneša jai apie visus vėlesnius šių nuostatų pakeitimus.

28 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2012 m. liepos 9 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus įgyvendinti 2–18 straipsnius bei 20 ir 27 straipsnius.

Kiek tai susiję su 2, 3, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 20 ir 27 straipsniais, jos taiko tas nuostatas ne vėliau kaip nuo 2013 m. sausio 9 d.

Kiek tai susiję su 4, 5, 6, 7, 8, 14, 15 ir 16 straipsniais, jos taiko tas nuostatas pastatams, kuriuos užima viešosios valdžios institucijos, ne vėliau kaip nuo 2013 m. sausio 9 d., o kitiems pastatams – ne vėliau kaip nuo 2013 m. liepos 9 d.

Valstybės narės 12 straipsnio 1 ir 2 dalių taikymą išnuomotiems atskiriems pastato vienetams gali atidėti iki 2015 m. gruodžio 31 d. Tačiau dėl tokio atidėjimo atitinkamoje valstybėje narėje sertifikatų neturi būti išduota mažiau, nei būtų išduota taikant Direktyvą 2002/91/EB.

Valstybės narės, patvirtindamos priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat įtraukia nuostatą, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į Direktyvą 2002/91/EB laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Tokios nuorodos darymo tvarką ir minėtos nuostatos formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

29 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2002/91/EB su pakeitimais, padarytais IV priedo A dalyje nurodytu reglamentu, panaikinama nuo 2012 m. vasario 1 d. nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su IV priedo B dalyje numatytais direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo pradžios terminais.

Nuorodos į Direktyvą 2002/91/EB laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal V priede pateiktą atitikties lentelę.

30 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

31 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2010 m. gegužės 19 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

Tarybos vardu

Pirmininkas

D. LÓPEZ GARRIDO

I PRIEDAS

**Bendroji pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo sistema
(nurodyta 3 straipsnyje)**

1. Pastato energinis naudingumas nustatomas remiantis apskaičiuotu arba faktiškai per metus suvartojamu energijos kiekiu, kurio reikia įvairiems su įprastu pastato naudojimu susijusiems poreikiams patenkinti, ir atspindi šildymo energijos ir vėsinimo energijos (energija, būtina siekiant išvengti perkaitimo) poreikius, kad pastate būtų užtikrintos numatytos temperatūros sąlygos, taip pat buitinio karšto vandens poreikius.
2. Pastato energinis naudingumas išreiškiamas skaidriai ir apima energijos vartojimo efektyvumo rodiklį bei suvartojamos pirminės energijos skaitinį rodiklį, remiantis kiekvieno energijos nešiklio pirminės energijos faktoriais, kurie gali būti grindžiami nacionaliniais ar regioniniais metiniais svertiniais vidurkiais arba tam tikra specifine verte energijos gamybai vietoje.

Rengiant pastatų energinio naudingumo apskaičiavimo metodiką reikėtų atsižvelgti į Europos standartus, ir ta metodika turi atitikti susijusius Sąjungos teisės aktus, įskaitant Direktyvą 2009/28/EB.

3. Metodika nustatoma atsižvelgiant bent į šiuos aspektus:
 - a) toliau išvardytas faktinės šiluminės pastato, įskaitant jo vidaus pertvaras, charakteristikas:
 - i) šiluminis laidumas;
 - ii) izoliacija;
 - iii) pasyvus šildymas;
 - iv) vėsinimo elementai; ir
 - v) šiluminiai tilteliai;
 - b) šildymo įrangą ir aprūpinimą karštu vandeniu, taip pat jų izoliacijos charakteristikas;
 - c) oro kondicionavimo įrenginius;
 - d) natūralų ir mechaninį vėdinimą, prireikus įskaitant sandarumą;
 - e) įmontuotą apšvietimo įrangą (daugiausia negyvenamųjų namų sektoriuje);
 - f) pastato projektą, padėtį ir orientavimą, įskaitant išorines klimato sąlygas;
 - g) pasyviąją saulės sistemą ir apsaugą nuo saulės spinduliavimo;
 - h) patalpų mikroklimato sąlygas, įskaitant numatomą patalpų mikroklimatą;
 - i) vidinę apkrovą.
4. Atliekant šiuos skaičiavimus, prireikus, atsižvelgiama į teigiamą šių dalykų poveikį:
 - a) vietos saulės spindulių poveikis, aktyviosios saulės sistemos ir kitos atsinaujinančius energijos išteklius naudojančios šildymo ir elektros energijos sistemos;
 - b) kogeneracijos metu pagaminta elektros energija;
 - c) centralizuoto ar grupinio šildymo ir vėsinimo sistemos;
 - d) natūralus apšvietimas.

5. Atliekant šiuos skaičiavimus pastatai turėtų būti atitinkamai suskirstyti į šias kategorijas:

- a) vienai šeimai skirti įvairių tipų namai;
 - b) daugiabučiai namai;
 - c) biurai;
 - d) švietimo ir mokslo įstaigų pastatai;
 - e) ligoninės;
 - f) viešbučiai ir restoranai;
 - g) sporto infrastruktūra;
 - h) didmeninės ir mažmeninės prekybos paslaugų pastatai;
 - i) kitų tipų pastatai, kuriuose vartojama energija.
-

II PRIEDAS

Energinio naudingumo sertifikatų ir tikrinimo ataskaitų nepriklausomos kontrolės sistemos

1. Kompetentingos institucijos arba įstaigos, kurioms kompetentingos institucijos perdavė atsakomybę už nepriklausomos kontrolės sistemos įgyvendinimą, atsitiktine tvarka atranka bent statistiškai reikšmingą visų per metus išduotų energinio naudingumo sertifikatų procentinę dalį, kad tie sertifikatai būtų patikrinti.

Tikrinimas atliekamas pasirinkus vieną iš toliau nurodytų galimybių arba taikant lygiavertes priemones:

- a) pastato energinio naudingumo sertifikatui išduoti naudotų įvesties duomenų ir jame nurodytų rezultatų galiojimo tikrinimas;
 - b) sertifikatui išduoti naudotų įvesties duomenų ir energinio naudingumo sertifikato, įskaitant rekomendacijas, rezultatų tikrinimas;
 - c) išsami pastato energinio naudingumo sertifikatui išduoti naudotų įvesties duomenų tikrinimas, išsami sertifikate, įskaitant rekomendacijas, nurodytų rezultatų tikrinimas ir pastato tikrinimas vietoje, siekiant patikrinti, jei įmanoma, ar sertifikuotas pastatas atitinka energinio naudingumo sertifikate pateiktas specifikacijas.
2. Kompetentingos institucijos arba įstaigos, kurioms kompetentingos institucijos perdavė atsakomybę už nepriklausomos kontrolės sistemos įgyvendinimą, atsitiktine tvarka atranka bent statistiškai reikšmingą visų per metus išduotų tikrinimo ataskaitų procentinę dalį, kad tos ataskaitos būtų patikrintos.

III PRIEDAS

Lyginamosios metodikos principai, skirti nustatyti sąnaudų atžvilgiu optimalių energinio naudingumo reikalavimų, taikomų pastatams ir pastato dalims, lygius

Lyginamosios metodikos principai sudaro galimybę valstybėms narėms nustatyti pastatų ir pastato dalių energinį naudingumą ir su energiniu naudingumu susijusių priemonių ekonominius aspektus bei juos susieti siekiant nustatyti sąnaudų atžvilgiu optimalių lygių.

Kartu su lyginamosios metodikos principais pateikiamos gairės, kuriose išdėstoma, kaip taikyti šiuos principus apskaičiuojant sąnaudų atžvilgiu optimalius naudingumo lygius.

Lyginamosios metodikos principai turi sudaryti galimybę atsižvelgti į naudojimo pobūdį, išorės klimato sąlygas, investicijų sąnaudas, pastatų kategorijas, priežiūros ir eksploatavimo sąnaudas (įskaitant energijos sąnaudas ir energijos sutaupymą), atitinkamais atvejais, pelną iš pagamintos energijos ir, atitinkamais atvejais, į eksploatacijos nutraukimo sąnaudas. Jie turėtų būti grindžiami atitinkamais su šia direktyva susijusiais Europos standartais.

Be to, Komisija teikia:

- bendrus nurodymus, padedančius rengti lyginamosios metodikos principus; šie nurodymai padės valstybėms narėms imtis toliau išvardytų veiksmų,
- informaciją apie numatomą ilgalaikę energijos kainų raidą.

Lyginamosios metodikos principų taikymo valstybėse narėse bendros sąlygos, išreikštos parametrais, nustatomos valstybių narių lygiu.

Lyginamosios metodikos principai valstybes nares įpareigoja:

- apibrėžti referencinius pastatus, kuriems būdingas tam tikras funkcionalumas ir geografinė padėtis, įskaitant vidaus ir išorės klimato sąlygas. Apibrėžiami tiek naujų, tiek esamų gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų referenciniai pastatai,
- apibrėžti energijos vartojimo efektyvumo priemones referenciniams pastatams, kurios turi būti įvertintos. Tos priemonės gali būti taikytinos atskiriems pastatams kaip visumai, atskiroms pastato dalims arba pastato dalių deriniams,
- įvertinti referencinių pastatų ir referencinių pastatų, kuriuose pritaikytos apibrėžtos energijos vartojimo efektyvumo priemonės, galutinės ir pirminės energijos poreikį,
- taikant lyginamosios metodikos principus apskaičiuoti energijos vartojimo efektyvumo priemonių (kaip nurodyta antroje įtraukoje) sąnaudas (t. y. grynąją dabartinę vertę) per referenciniams pastatams (kaip nurodyta pirmoje įtraukoje) taikomą tikėtiną ekonominio gyvavimo ciklą.

Apskaičiuodamos energijos vartojimo efektyvumo priemonių sąnaudas per tikėtiną ekonominio gyvavimo ciklą valstybės narės įvertina įvairių minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygių ekonominį efektyvumą. Tai sudarys galimybę nustatyti sąnaudų atžvilgiu optimalius energinio naudingumo reikalavimų lygius.

IV PRIEDAS

A DALIS

**Panaikinta direktyva ir jos pakeitimas
(nurodyta 29 straipsnyje)**

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/91/EB (OL L 1,
2003 1 4, p. 65)

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1137/
2008 (OL L 311, 2008 11 21, p. 1) tik priedo 9.9 punktas

B DALIS

**Perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo terminai
(nurodyta 29 straipsnyje)**

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas	Taikymo data
2002/91/EB	2006 m. sausio 4 d.	2009 m. sausio 4 d. tik dėl 7, 8 ir 9 straipsnių

V PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 2002/91/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio 1 punktas	2 straipsnio 1 punktas
—	2 straipsnio 2 ir 3 punktai
2 straipsnio 2 punktas ir priedas	2 straipsnio 4 punktas ir I priedas
—	2 straipsnio 5, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 punktai
2 straipsnio 3 punktas	2 straipsnio 12 punktas
2 straipsnio 4 punktas	2 straipsnio 13 punktas
—	2 straipsnio 14 punktas
2 straipsnio 5 punktas	2 straipsnio 15 punktas
2 straipsnio 6 punktas	2 straipsnio 16 punktas
2 straipsnio 7 punktas	2 straipsnio 17 punktas
2 straipsnio 8 punktas	2 straipsnio 18 punktas
	2 straipsnio 19 punktas
3 straipsnis ir priedas	3 straipsnis ir I priedas
4 straipsnio 1 dalis	4 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2 dalis	—
4 straipsnio 3 dalis	4 straipsnio 2 dalis
—	5 straipsnis
5 straipsnis	6 straipsnio 1 dalis
—	6 straipsnio 2 ir 3 dalys
6 straipsnis	7 straipsnis
—	8, 9 ir 10 straipsniai
7 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą	11 straipsnio 8 dalis ir 12 straipsnio 2 dalis
7 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą	11 straipsnio 6 dalis
7 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą	12 straipsnio 6 dalis
7 straipsnio 2 dalis	11 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	11 straipsnio 3, 4, 5, 7 ir 9 dalys
—	12 straipsnio 1, 3, 4, 5 ir 7 dalys
7 straipsnio 3 dalis	13 straipsnio 1 ir 3 dalis
—	13 straipsnio 2 dalis
8 straipsnio a punktas	14 straipsnio 1 ir 3 dalys
—	14 straipsnio 2 dalis
8 straipsnio b punktas	14 straipsnio 4 dalis
—	14 straipsnio 5 dalis
9 straipsnis	15 straipsnio 1 dalis

Direktyva 2002/91/EB	Ši direktyva
—	15 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalys
—	16 straipsnis
10 straipsnis	17 straipsnis
—	18 straipsnis
11 straipsnio įžanginė formuluotė	19 straipsnis
11 straipsnio a ir b punktai	—
12 straipsnis	20 straipsnio 1 dalis ir 20 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
—	20 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa ir 20 straipsnio 3 ir 4 dalis
—	21 straipsnis
13 straipsnis	22 straipsnis
—	23, 24 ir 25 straipsniai
14 straipsnio 1 dalis	26 straipsnio 1 dalis
14 straipsnio 2 ir 3 dalys	—
—	26 straipsnio 2 dalis
—	27 straipsnis
15 straipsnio 1 dalis	28 straipsnis
15 straipsnio 2 dalis	—
—	29 straipsnis
16 straipsnis	30 straipsnis
17 straipsnis	31 straipsnis
Priedas	I priedas
—	II–V priedai

2010 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 100 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	770 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), kompaktinis diskas, leidžiamas du kartus per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	300 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame kompaktiniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2010 metais kompaktinius diskus pakeis skaitmeniniai diskai.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT